

अभिधम्मपिटक

६९

**ABHIDHAMMA
PITAKA**

ព្រះ
ក្រែតបិដកច្បាប់
និង
សេចក្តីប្រយោគសាសាខ្មែរ
អនាមិយបិដក
យមក បណ្ឌិត
នៃ

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុភមហាសង្ឃរាជាធិបតី ប្តូរ ក្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃគណៈធម្មយុត្តិករិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ព. ស. ២៥៥៣

ABHIDHAMMAPIṬAKA

YAMAKA

PAÑCAMABHĀGA

91

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជវិបសិក្ខិ បួរ ត្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈបច្ចុប្បន្និកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំមកហើយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធ ចូលកាន់ ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេស អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការ ពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្តាលវ័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នា កត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈ ក៏មាន លុះចំណេរតមក ក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ន នេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែ ចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេស ម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណា ក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើប យើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមាន ឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុប មិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមាន ការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំ ក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេច ព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួល ពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខ ទៀតផង ជាភិយ្យភាពតរៀងទៅ ។

រត្តបទុមធម៌ ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

 បួរ-ត្រី

အိတ်အိတ်

សេចក្តីណែនាំក្នុងការអាន

១) ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះ គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរ: សមុល ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ ល គឺជាដើមរបស់ព្យញ្ជនៈ ម ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ សម្ម ។

-ពាក្យបាលី: តសុស គឺ តស្ស ។

២) ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជាតញ្ញាណោ (ជួន-ណាត) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣) ចំពោះ សន្ធិកម្រាបពាក្យខុស-ត្រូវ ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

អភិធម្មបិដក
យមក បញ្ចមភាគ
៩០
ព.ស. ២៥០៦

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស បញ្ចមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភកវតោ អហាតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ចិត្តយមកំ អដ្ឋមំ

បុគ្គលវារុទ្ធសោ

[១] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ
និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ
ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ
តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស វា
បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ ។

[២] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ
យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។
យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ
យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក

យមកៈ បញ្ចមភាគ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

ចិត្តយមកៈ ទី ៨

បុគ្គលវារុទ្ធស

[១] ចិត្ត របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ចិត្ត របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង តែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់ បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែង មិនកើតឡើង តែងរលត់ ។

[២] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែង មិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ ថារមែងមិនកើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣] យស្ស ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ ។

[៤] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បន្នស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ តស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បន្នស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នស្សតិ
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 ឧប្បន្នស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់ ។

[៤] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើង ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើង ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើតឡើង

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារុទ្ធសោ

យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៥] យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត
យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។
យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត
យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ
និរុជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស
ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ
និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ
និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន
ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត ។

[៦] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ
និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារុទ្ធស

ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិន
ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[៥] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គល
ណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់ ។ ចិត្ត
របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់
ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ ។
ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹង
មិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
រមែងមិនរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ទៅ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់
រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់
បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ។

[៦] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា បន
 ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា បន
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត យស្ស
 វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា
 បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៧] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
 កើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិន
 កើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិន
 កើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 នឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា
 នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[៧] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថារមែងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើត
 ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារុទ្ធសោ

[៨] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជមាណំ ។

[៩] យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាណំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈមាណំ ។

[១០] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារុទ្ធស

[៨] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កំពុងកើតឡើង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនកើតឡើងទេ ។

[៩] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កំពុងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ក៏កំពុងរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនរលត់ ។

[១០] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ក៏កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ក៏កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ក៏មិនកើតឡើងហើយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតិ
យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស ចិត្តំ
ន ឧប្បន្នំ ។

[១១] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត ណោ ច តស្ស
ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ យស្ស
វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ណោ ច តស្ស ចិត្តំ
ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត ។ តស្ស ចិត្តំ
ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត ។ យស្ស ចិត្តំ
ន ឧប្បន្និត្ត ណោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ
តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតិ យស្ស វា បន ចិត្តំ
ន ឧប្បន្និស្សតិ ណោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ
តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ត ។

[១២] ឧប្បន្នំ ឧប្បន្នមាណំ ឧប្បន្នមាណំ ឧប្បន្នំ ។
ន ឧប្បន្នំ ន ឧប្បន្នមាណំ ន ឧប្បន្នមាណំ ន
ឧប្បន្នំ ។

[១៣] និរុទ្ធិំ និរុទ្ធិមាណំ និរុទ្ធិមាណំ និរុទ្ធិំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ ថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ។

[១១] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គល នោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹង កើតឡើង ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គល នោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើង ហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គល នោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់ កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏ មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គល ណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិន មែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[១២] ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្ត មិន កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិន កើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។

[១៣] ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កំពុងរលត់ (ក៏ មាន) ចិត្ត កំពុងរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ។

ចិត្តយមកេ ធម្មវារុទ្ធសោ

ន និរុទ្ធំ ន និរុដ្ឋមាដំ ន និរុដ្ឋមាដំ ន និរុទ្ធំ ។

[១៤] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាដំ ខណំ ខណំ
 វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ និរុដ្ឋមាដំ ខណំ ខណំ
 វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ យស្ស វា បន
 ចិត្តំ និរុដ្ឋមាដំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ
 ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាដំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ ន និរុដ្ឋមាដំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តំ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋមាដំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ
 ន ឧប្បជ្ជមាដំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ
 តស្ស ចិត្តំ ។

ធម្មវារុទ្ធសោ

[១៥] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុដ្ឋតិ
 តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យំ វា
 បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ

ចិត្តយមកៈ ធម្មវារុទ្ធស

ចិត្ត មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិន
រលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) ។

[១៤] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវ
ខណៈទាំងពួង^(១) ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
កាលនឹងរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង^(២) ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលនឹងរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈ
ទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ជាចិត្ត
កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។ ចិត្តរបស់
បុគ្គលណា កាលមិនទាន់កើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង
ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនទាន់រលត់
ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ឬក៏ ចិត្ត
របស់បុគ្គលណា កាលមិនទាន់រលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង
ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនទាន់កើត
ឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។

ធម្មវារុទ្ធស

[១៥] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង មិនរលត់ ចិត្តនោះ នឹងរលត់
នឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ

---

១ បានដល់ឧប្បាទក្ខណៈ ។ ២ បានដល់និរោធក្ខណៈ ។ អដ្ឋកថា ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជតិ ន និរុដ្ឋតិ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ និរុដ្ឋតិ
តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យំ វា បន ចិត្តំ
ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
និរុដ្ឋតិ ។

[១៦] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ យំ
វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ យំ វា បន ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៧] យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ យំ
វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ ។ យំ ចិត្តំ ន
និរុដ្ឋតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ
តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ ។

[១៨] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត យំ វា
បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
ជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ។ ចិត្តណា រមែងកើតឡើង តែងរលត់
ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ នឹង
កើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ ។

[១៦] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងកើត
ឡើង ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងមិន
កើតឡើង ។

[១៧] ចិត្តណា រលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏
ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ រមែងរលត់ ។ ចិត្តណា រមែង
មិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា ដែល
មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថា រមែងមិនរលត់ ។

[១៨] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ រមែងកើតឡើង ។
ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
ឬក៏ ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើត
ឡើង ។ ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង
ឬក៏ ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។

ចិត្តយមកេ ធម្មវារុទ្ធសោ

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យំ
 វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យំ វា បន ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៧] យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត យំ
 វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។ យំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត យំ វា
 បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។
 យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ យំ វា
 បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។ យំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ យំ
 វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។
 យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត ។ យំ ចិត្តំ
 ន និរុជ្ឈិត្ត តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត ។

ចិត្តយមកៈ ធម្មវារុទ្ធស

ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្ត
ណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្ត
ណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្ត
ណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា
មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្ត
ណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[១៧] ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ
ឬក៏ ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ។ ចិត្ត
ណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្ត
ណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនរលត់ ។ ចិត្ត
ណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹងរលត់
ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ។ ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ
ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថា
រមែងមិនរលត់ ។ ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹង
រលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ។
ចិត្តណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្ត
ណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២០] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិត យំ
 វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិត តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិត យំ វា បន
 ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិត តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិតស្សតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ និរុដ្ឋិតស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតស្សតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិតស្សតិ យំ វា បន
 ចិត្តំ និរុដ្ឋិតស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត ។ យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិត តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតស្សតិ យំ វា បន ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិតស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត ។

[២១] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិត
 យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិត តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិត យំ វា
 បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិត តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

[២២] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ
 យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២០] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងកើត ឡើង ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែង មិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹង រលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្ត ណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹង រលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា មិនធ្លាប់ កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា នឹង មិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[២១] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។ ចិត្ត ណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។

[២២] ចិត្តណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើង ។

ចិត្តយមកេ ធម្មវិវាទសោ

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ យំ វា
បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ ។

[២៣] យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋមាណំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ
យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋមាណំ ។
យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាណំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ យំ វា
បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាណំ ។

[២៤] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត យំ
វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ ។ យំ
ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ យំ វា បន
ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ ។ យំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត យំ វា បន ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ ។ យំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ យំ វា បន ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ ។

[២៥] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ យំ វា បន ចិត្តំ
ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ណោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តំ
ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ

ចិត្តយមកៈ ធម្មវារុទ្ធស

ចិត្តណា កាលមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏
ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកាលមិនកើតឡើង ។

[២៣] ចិត្តណា កំពុងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ
ឬក៏ ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកំពុងរលត់ ។
ចិត្តណា កាលមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏
ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកាលមិនរលត់ ។

[២៤] ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
ហើយ ។ ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ឬក៏
ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា
មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្ត
ណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ។
ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏
ចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ។

[២៥] ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើត
ឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ នឹងកើតឡើង ឬក៏ចិត្តណា នឹង
កើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ
ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តំ ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[២៦] ឧប្បជ្ជំ ឧប្បជ្ជមាណំ ឧប្បជ្ជមាណំ ឧប្បជ្ជំ ។
ន ឧប្បជ្ជំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ ន ឧប្បជ្ជំ ។

[២៧] និរុទ្ធិំ និរុជ្ឈមាណំ និរុជ្ឈមាណំ និរុទ្ធិំ ។
ន និរុទ្ធិំ ន និរុជ្ឈមាណំ ន និរុជ្ឈមាណំ ន និរុទ្ធិំ ។

[២៨] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
អតិក្កន្តកាលំ និរុជ្ឈមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិ-
ក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តំ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ ខណំ
ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ឧប្បជ្ជមាណំ ខណំ
ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តំ ។ យំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ជមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ន
និរុជ្ឈមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តំ
ចិត្តំ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឬក៏ ចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[២៦] ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្ត មិន កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កាល មិនកើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។

[២៧] ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កំពុងរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កំពុងរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្ត មិន រលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិន រលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) ។

[២៨] ចិត្តណា កំពុងកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំង ពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះកំពុងរលត់ ជាចិត្ត កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា កំពុងរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង ហើយ ចិត្តនោះ កំពុងកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។ ចិត្តណា កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្ត កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាល មិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា កាលមិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវារុទ្ធសោ

អតិក្កន្តកាលំ ន ឧប្បជ្ជមាជំ ខណំ ខណំ វិតិក្កន្តំ
អតិក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តំ ។

បុគ្គលធម្មវារុទ្ធសោ

[២៩] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស វា បន យំ
ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ
ន និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុដ្ឋតិ
តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស
វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុដ្ឋតិ ។

[៣០] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ជំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តស្ស តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ជំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារុទ្ធស

ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្ត
កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។

បុគ្គលធម្មវារុទ្ធស

[២៩] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង រមែងមិន
រលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ នឹងមិនកើត
ឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត
នោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ។
ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ ចិត្តនោះ
របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា
របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
នោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ ។

[៣០] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ
របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គល
ណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើត
ឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង
ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣១] យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស តំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។

[៣២] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នតិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នតិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ។ យស្ស
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣១] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា រមែងរលត់ ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើត
 ឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា រមែងមិនរលត់ ។

[៣២] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់
 បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា
 របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថា រមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែង
 កើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា នឹងកើតឡើង ឬក៏
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថា រមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែង
 មិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា នឹងកើតឡើង

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវាទ្ធសោ

យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ យស្ស វា បន យំ
ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តំ
ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៣] យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស យំ
ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា
បន យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ។
យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
និរុជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារុទ្ធស

ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង
 ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើត
 ឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[៣៣] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់
 រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា រមែងមិនរលត់ ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្ត
 នោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ។ ចិត្តណា របស់
 បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
 ថានឹងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ
 និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ យស្ស វា
 បន យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិត្ត ។
 យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 និរុដ្ឋិស្សតិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិត្ត ។

[៣៤] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ និរុដ្ឋិត្ត យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
 តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិត្ត យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ យស្ស
 វា បន យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនរលត់ ។ ចិត្តណា
 របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 នឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនរលត់
 ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ។

[៣៤] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់រលត់ហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់
 រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គល
 ណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិន
 រលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវាវុទ្ធសោ

ឧប្បជ្ជិត តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន
 យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត ។ យស្ស
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត ។

[៣៥] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

[៣៦] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តស្ស
 តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជ-
 មាណំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ យស្ស វា បន
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារុទ្ធស

ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់ កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[៣៥] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងកើតឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល នោះ ឈ្មោះថារមែងរលត់ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថារមែងមិនកើតឡើង ។

[៣៦] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គល ណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំពុងកើត ឡើង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់ បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ ថាកាលមិនកើតឡើង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣៧] យស្ស យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋមាណំ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស
 តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋមាណំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាណំ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាណំ ។

[៣៨] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្និត្ត យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត តស្ស
 តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស
 តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្តិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្និត្តិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ។ យស្ស យំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ត យស្ស វា
 បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។
 យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្និត្តិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្តិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៧] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កំពុងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំពុងរលត់ ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើត
 ឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកាលមិនរលត់ ។

[៣៨] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់
 បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
 កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត
 នោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់
 បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើត
 ឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្ត
 នោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា
 របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនកើត
 ឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថានឹងមិនកើតឡើង ឬក៏
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវារុទ្ធសោ

[៣៧] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តស្ស
តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជន្តំ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ យស្ស
វា បន យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ណោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ
ឧប្បជ្ជន្តំ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស យំ ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជន្តំ តស្ស
តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ណោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន
ឧប្បជ្ជន្តំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៤០] ឧប្បជ្ជន្តំ ឧប្បជ្ជន្តំ ឧប្បជ្ជន្តំ ឧប្បជ្ជន្តំ ។
ន ឧប្បជ្ជន្តំ ន ឧប្បជ្ជន្តំ ន ឧប្បជ្ជន្តំ ន
ឧប្បជ្ជន្តំ ។

[៤១] និរុទ្ធិនំ និរុទ្ធិនំ និរុទ្ធិនំ និរុទ្ធិនំ ។ ន
និរុទ្ធិនំ ន និរុទ្ធិនំ ន និរុទ្ធិនំ ន និរុទ្ធិនំ ។

[៤២] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជន្តំ ខណំ ខណំ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារុទ្ធស

[៣៧] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[៤០] ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្ត មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ។

[៤១] ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កំពុងរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កំពុងរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ។ ចិត្តមិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ចិត្ត កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) ។

[៤២] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ និរុដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ
 វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ យស្ស វា
 បន យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ ឧប្បជ្ជមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ
 ន និរុដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ
 តស្ស តំ ចិត្តំ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាជំ
 ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ន ឧប្បជ្ជមាជំ
 ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស តំ ចិត្តំ ។

មិស្សកវារុទ្ធសោ

[៤៣] យស្ស វា សរាគំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 វីតរាគំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស សនោសំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតិ យស្ស វីតនោសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 សមោហំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស វីតមោហំ ចិត្តំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ កាលរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាល
 កន្លងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលរលត់ ជាចិត្ត
 កន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថា
 មានកាលកន្លងហើយ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាលមិនកើត
 ឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ
 ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ កាលមិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង
 ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ឬក៏ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កាល
 មិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ
 ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំង-
 ពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ។

មិស្សកវារុទ្ធស

[៤៣] ចិត្តប្រកបដោយរាគៈ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង
 ចិត្តប្រាសចាករាគៈ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តប្រកប
 ដោយទោសៈ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តប្រាសចាកទោសៈ
 របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តប្រកបដោយមោហៈ របស់
 បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តប្រាសចាកមោហៈ របស់បុគ្គលណា

ចិត្តយមកេ មិស្សកវាវុទ្ធសោ

ឧប្បជ្ជតិ យស្ស សង្ខតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 វិក្ខតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស មហាក្កតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ
 យស្ស អមហាក្កតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស សឧត្តរំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស អនុត្តរំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 សមាហិតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស អសមាហិតំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស វិមុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 អវិមុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស កុសលំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ យស្ស អកុសលំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស
 អព្យាកតំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ យស្ស សុខាយ វេទនាយ
 សម្មយុត្តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ (ឯតេន ឧទាយេន យាវ
 សរណាអរណា ឧទ្ធវិតញ្ចា) យស្ស អរណំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ន ជិវុជ្ឈតិ តស្ស អរណំ ចិត្តំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ ន
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យស្ស វា បន អរណំ ចិត្តំ ជិវុជ្ឈិស្សតិ
 ន ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស អរណំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន
 ជិវុជ្ឈតិ ។

ឧទ្ធសវារំ និដ្ឋិតំ ។

ចិត្តយមកៈ មិស្សកវារុទ្ទេស

រមែងកើតឡើង ចិត្តរញ្ញា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរាយ-
 មាយ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាមហាគ្គតៈ (រូបាវចរៈ
 និងអរូបាវចរៈ) របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាអមហាគ្គតៈ
 (លោកិយៈនិងលោកុត្តរៈ) របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជា
 សឧត្តរៈ (លោកិយៈ) របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាអនុត្តរៈ
 (លោកុត្តរៈ) របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តដែលតម្កល់មាំ របស់
 បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តដែលមិនបានតម្កល់មាំ របស់បុគ្គលណា
 រមែងកើតឡើង ចិត្តរួចស្រឡះ (ចាកអាសវក្កិលេស) របស់បុគ្គលណា
 រមែងកើតឡើង ចិត្តមិនរួចស្រឡះ របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង
 ចិត្តជាកុសល របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាអកុសល របស់
 បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តជាអព្យាក្រឹត របស់បុគ្គលណា រមែង
 កើតឡើង ចិត្តប្រកបដោយសុខវេទនា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង
 (ធម៌ទាំងនេះ បណ្ឌិតគប្បីវើឡើង ដរាបដល់សរណៈនិងអរណៈ ដោយ
 ឧបាយនេះ) ចិត្តជាអរណៈ (មិនសៅហ្មង) របស់បុគ្គលណា រមែងកើត
 ឡើង រមែងមិនរលត់ ចិត្តជាអរណៈ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ នឹងមិន
 កើតឡើង ឬក៏ ចិត្តជាអរណៈ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើត
 ឡើង ចិត្តជាអរណៈ របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ។

ចប់ ឧទ្ទេសវារៈ ។

បុគ្គលវារនិទ្ទេសោ

[៤៤] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុដ្ឋតិ
 និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុដ្ឋតិ និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ ចេវ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ច ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន
 និរុដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 និរុដ្ឋតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 នោ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុដ្ឋតីតិ ។ នត្ថិ ។

[៤៥] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ តស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជំ នោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជញ្ជោវ ឧប្បជ្ជតិ ច ។

បុគ្គលវារនិទ្ទេស

[២២] សួរ: ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។

ឆ្លើយ: ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ (ខណៈជាទីកើត) នៃបច្ចិមចិត្ត ឯចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅនេះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ នឹងរលត់ផង នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ មែនឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៥] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ (ខណៈជាទីបែកធ្លាយ) នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយផង រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃចិត្ត ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារិនិទ្ទេសោ

យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នន្តិ ។
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច
 តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ច
 ឧប្បន្នំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៤៦] យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ
 និរុជ្ឈតីតិ ។ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នំ ណោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចេវ និរុជ្ឈតិ ច ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្នន្តិ ។ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ណោ ច តេ
 តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈតិ ន ច ឧប្បន្នំ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារិនិទ្ទេស

ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ ថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៤៦] ចិត្ត របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនរលត់ទេ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយផង រមែងរលត់ផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិនរលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៤៧] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 ណោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ច ។ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ចេវ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ច ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ណោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤៧] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញសត្វ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ចិត្តរបស់ពួកជននោះឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយផង រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ (ខណៈជាទីកើតឡើង) នៃបច្ចិមចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅនេះ រមែងកើតឡើងផង នឹងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញសត្វ ឈ្មោះថានឹងកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ជនពួកនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារនិទ្ទេសោ

ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចេវ
 ឧប្បជ្ជតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 ន ចេវ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ន ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ចេវ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ច ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស ចិត្តំ
 បន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារនិទ្ទេស

ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើងផង រមែងកើតឡើង
 ផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើត
 ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ចិត្តរបស់ពួក
 ជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិន
 កើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងផង នឹង
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើត
 ឡើងទេឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើង
 ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងផង រមែងមិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់
 ពួកជននោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត តែ
 ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កើត
 ឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ
ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៤៨] យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្តា-
តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
ចិត្តំ និរុជ្ឈិតីតិ ។ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធស-
មាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត ណោ ច
តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
និរុជ្ឈិត្ត ចេវ និរុជ្ឈតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ
តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស វា
បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតីតិ ។
នត្ថិ ។ យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ-
តិ ។ បច្ចិមចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ
ណោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តស្ស កដ្ឋ-
ក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ចេវ និរុជ្ឈិស្សតិ ច ។
យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតី-
តិ ។ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អ-
សញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ណោ ច តេសំ ចិត្តំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[៤៨] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់ រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ តែងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួក ជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់រលត់ ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ តែងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ធ្លាប់រលត់ហើយផង តែងរលត់ផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្ត របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយទេ ។ ធ្លាប់រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គល នោះ រមែងមិនរលត់ទេ ។ មិនមានទេ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជន នោះ រមែងរលត់ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជន នោះ នឹងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ រមែង រលត់ផង នឹងរលត់ផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញា- សត្វ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារិនិទ្ទេសោ

និរុជ្ឈតិ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ
 ចេវ និរុជ្ឈតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតីតិ ។
 និរុជ្ឈតិ ។ យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិ-
 ស្សតីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិត្ត ដោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ
 តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត ចេវ និរុជ្ឈិស្សតិ ច ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។
 [៤៩] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិត្ត តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ និរោធសមាបន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេ-
 សំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្ត ដោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារនិទ្ទេស

រមែងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ផង រមែង
 រលត់ផង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់
 ទេឬ ។ រមែងរលត់ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ធ្លាប់រលត់
 ហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងរលត់
 ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់រលត់ហើយផង នឹង
 រលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមាន
 ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ ធ្លាប់រលត់ហើយ ។

[២៩] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់
 ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុង
 កង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើតឡើង ក៏មិនមែន

ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិត្ត ចេវ
 ឧប្បជ្ជតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត^(១) ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អ-
 សញ្ញាសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 និរុដ្ឋិស្សតិ ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ន ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្ស-
 តីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត

---

១ ឱ. នោ-បដិសេធសទ្ធោ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ធ្លាប់រលត់ហើយផង រមែងកើតឡើងផង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈនៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ ធ្លាប់រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមាន ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើត
ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។
ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ
នឹងរលត់ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើត
ឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ផង រមែងកើតឡើង
ផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើត
ឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជន
នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិនកើត
ឡើង ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏
មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងផង នឹងមិនរលត់ផង
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិន
រលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់
បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។
ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារិនិទ្ទេសោ

នោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ តេសំ^(១) ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត ចេវ និរុជ្ឈិស្សតិ ច ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ-
 តិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៥០] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតិ តស្ស ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតិ ។ និរោធសមាបន្តានំ
 អសញ្ញសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតិ នោ ច តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិតិ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតិ ចេវ ឧប្បជ្ជិតិ ច ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិតិ តស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈិតិ ។ និរោធសមាបន្តានំ
 អសញ្ញសត្តានំ តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតិ នោ ច
 តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតិ ចិត្តស្ស កដ្ឋក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជិតិ ចេវ និរុជ្ឈិតិ ច ។ យស្ស វា បន
 ចិត្តំ និរុជ្ឈិតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិតិ ។ អាមន្តា ។

---

១ ឱ. អយំ បាហោ នត្ថិ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារនិទ្ទេស

តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងរលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[៥០] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 មិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិន
 រលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រមែងមិនរលត់ទេ តែ
 ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ
 រមែងមិនរលត់ផង រមែងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។
 ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ តែងរលត់
 ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ រមែងមិនកើតឡើងទៀតទេ តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងរលត់
 ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ រមែងមិនកើតឡើងផង រមែងរលត់ផង
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា រមែងរលត់
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៥១] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ តស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បន្នន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណន្តិ ។ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ឆោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចោ
 ឧប្បជ្ជមាណញ្ចា ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បន្នន្តិ ។ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ ឆោ ច តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ
 និរោធសមាបន្នាណំ អសញ្ញាសត្តាណំ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ
 ឧប្បជ្ជមាណំ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៥២] យស្ស ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្ប-
 ន្នន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស
 ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណន្តិ ។ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ឆោ ច តេសំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចោ និរុជ្ឈមាណញ្ចា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥១] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ កំពុងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយផង កំពុងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ។ តែចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កាលមិនកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាលមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

[៥២] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកំពុងរលត់ឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ កំពុងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយផង កំពុងរលត់ផង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារិនិទ្ទេសោ

យស្ស ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាណំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បន្ននិ ។
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាណំ
 នោ ច តេសំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ និរោធសមាបន្នាណំ
 អសញ្ញាសត្តាណំ តេសំ ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈមាណំ ន
 ច ឧប្បន្នំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមាណនិ ។ អាមន្តា ។

[៥៣] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្និត្តា-
 តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត តស្ស
 ចិត្តំ ឧប្បន្ននិ ។ និរោធសមាបន្នាណំ អសញ្ញាសត្តាណំ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត នោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ
 ចិត្តសមន្តីណំ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត ចេវ ឧប្បន្នញ្ច ។
 យស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ។
 បច្ឆិមចិត្តសមន្តីណំ តេសំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ច តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ ឥតរេសំ ចិត្តសមន្តីណំ តេសំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចេវ ឧប្បន្និស្សតិ ច ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បន្ននិ ។
 និរោធសមាបន្នាណំ អសញ្ញាសត្តាណំ តេសំ ចិត្តំ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារនិទ្ទេស

ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនរលត់ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ហើយឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ កាលមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ ចិត្ត តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ កាលមិន រលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាលមិនរលត់ឬទេ ។ អើ ។

[៥៣] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ដែលព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ធ្លាប់កើតឡើងហើយផង កើតឡើងហើយផង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់ បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ដែលព្រមព្រៀង ដោយបច្ច័មចិត្ត កើតឡើងហើយ តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ដែលព្រមព្រៀងដោយចិត្ត កើតឡើងហើយផង នឹងកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គល ណា នឹងកើតឡើង ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្តរបស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ

ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ ចិត្តសមដ្ឋិនំ
 តេសំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចេវ ឧប្បជ្ជញ្ចា ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។
 ឧប្បជ្ជំ^(១) ។

[៥៤] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តស្ស ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជំ
 តស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តស្ស ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជំ តស្ស ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

---

១ ឱ. នត្ថីតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងកើតឡើង តែចិត្តរបស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត
 របស់ពួកជននោះ ដែលព្រមព្រៀងដោយចិត្ត នឹងកើតឡើងផង កើត
 ឡើងហើយផង ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
 នឹងកើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
 ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៥២] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តរបស់
 បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងកើត
 ឡើងឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
 តែចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គល
 នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏
 មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង តែចិត្តរបស់បុគ្គល
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់
 កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលវារនិទ្ទេសោ

[៥៥] ឧប្បន្នំ ឧប្បជ្ជមានន្តិ ។ ភន្តក្ខណោ
 ឧប្បន្នំ ឆោ ច ឧប្បជ្ជមានំ ឧប្បាទក្ខណោ ឧប្ប-
 ន្នញ្ចោវ ឧប្បជ្ជមានញ ។ ឧប្បជ្ជមានំ ឧប្បន្ននិ ។
 អាមន្តា ។ ន ឧប្បន្នំ ន ឧប្បជ្ជមានន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឧប្បជ្ជមានំ ន ឧប្បន្ននិ ។ ភន្តក្ខណោ ន ឧប្បជ្ជ-
 មានំ ឆោ ច ន ឧប្បន្នំ អតីតាណកតំ ចិត្តំ ន ចេវ
 ឧប្បជ្ជមានំ ន ច ឧប្បន្នំ^(១) ។

[៥៦] និរុទ្ធិំ និរុជ្ឈមានន្តិ ។ ឆោ ។ និរុជ្ឈមានំ
 និរុទ្ធិនិ ។ ឆោ ។ ន និរុទ្ធិំ ន និរុជ្ឈមានន្តិ ។ ភន្ត-
 ក្ខណោ ន និរុទ្ធិំ ឆោ ច ន និរុជ្ឈមានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 អនាគតញ ចិត្តំ ន ចេវ និរុទ្ធិំ ន ច និរុជ្ឈមានំ ។ ន
 និរុជ្ឈមានំ ន និរុទ្ធិនិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈមានំ
 ឆោ ច ន និរុទ្ធិំ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ ចិត្តំ ន
 ចេវ និរុជ្ឈមានំ ន ច និរុទ្ធិំ ។

---

១ ឥមេ បាវា អម្ពាភំ បោត្តកេ ច ឱ. បោត្តកេ ច អញ្ញមញ្ញំ វិទ្ធាយេវ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលវារនិទ្ទេស

[៥៥] ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត កើតឡើងហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើង ក៏មិនមែន គឺកើតឡើងហើយផង កំពុងកើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។ ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ អើ ។ ចិត្ត មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ឬ ។ អើ ។ ចិត្ត កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត កាលមិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត ឈ្មោះថាកាលមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។

[៥៦] ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលរលត់ (ក៏មាន) ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត កាលរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត មិនរលត់ហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ តែឈ្មោះថាកាលមិនរលត់ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអនាគត មិនរលត់ផង កាលមិនរលត់ផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។ ចិត្ត កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត កាលមិនរលត់ទេ តែឈ្មោះថាមិនរលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត កាលមិនរលត់ផង មិនរលត់ហើយផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៥៧] យស្ស ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ ខណំ ខណំ វីតិ-
 ក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ និរុដ្ឋមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តន្តិ ។ ភដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បា-
 ទក្ខណំ វីតិក្កន្តំ ភដ្ឋក្ខណំ អវីតិក្កន្តំ អតីតំ ចិត្តំ
 ឧប្បាទក្ខណោ វីតិក្កន្តំ ភដ្ឋក្ខណោ វីតិក្កន្តំ ។
 យស្ស វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ ឧប្បជ្ជមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អ-
 តិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តន្តិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ។ យស្ស
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្ត-
 កាលំ ន និរុដ្ឋមាណំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្ត-
 កាលំ តស្ស ចិត្តន្តិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ^(១) អនាគតញ្ច
 ចិត្តំ ។ យស្ស វា បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាណំ ខណំ ខណំ
 វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ ខណំ ខណំ
 វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តស្ស ចិត្តន្តិ^(២) ។ ភដ្ឋក្ខណោ
 ចិត្តំ ភដ្ឋក្ខណំ អវីតិក្កន្តំ ដោ ច ឧប្បាទក្ខណំ អវី-
 តិក្កន្តំ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ភដ្ឋក្ខណោ
 អវីតិក្កន្តំ ឧប្បាទក្ខណោ អវីតិក្កន្តំ^(៣) ។

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ ចិត្តន្តិ ទិស្សតិ ។ ២. ឱ. តតោ បរិ អតីតានាគតំ ចិត្តន្តិ ទិស្សន្តិ ។
 ៣ ឱ. ភដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ...អវីតិក្កន្តន្តិ តមេ បាហំ នត្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៧] ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈ
 ទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាល
 រលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។
 ចិត្ត ក្នុងភ្នែកក្លណៈ ជាចិត្តកន្លងនូវឧប្បាទក្លណៈ មិនកន្លងនូវភ្នែកក្លណៈ
 ទេ ចិត្ត កន្លងហើយ ជាចិត្តកន្លងនូវឧប្បាទក្លណៈផង កន្លងនូវភ្នែកក្លណៈ
 ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កំពុងរលត់ ជាចិត្តកន្លង
 នូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 កំពុងកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង
 ហើយឬ ។ ចិត្ត កន្លងហើយ ។ ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនកើត
 ឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្ត
 របស់បុគ្គលនោះ កាលមិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះ
 ថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។ ចិត្ត ក៏ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តរបស់បុគ្គលណា កាលមិនរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈ
 ទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ កាល
 មិនកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លង
 ហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងភ្នែកក្លណៈ ជាចិត្តមិនកន្លងនូវភ្នែកក្លណៈទេ ទាំង
 មិនកន្លងនូវឧប្បាទក្លណៈ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បា-
 ទក្លណៈ មិនកន្លងនូវភ្នែកក្លណៈផង មិនកន្លងនូវឧប្បាទក្លណៈផង ។

ធម្មវារនិទ្ទេសោ

[៥៨] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ន និរុជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ និរុជ្ឈតីតិ ។ នត្ថិ ។

[៥៩] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និ ។
 អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ច តំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បាទក្ខេណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចោ ឧប្បជ្ជតិ
 ច ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និ ។
 កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នំ អតីតាណាភតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ច
 ឧប្បន្នំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៦០] យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និ ។
 អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ

ធម្មវារនិទ្ទេស

[៥៨] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ នឹង
 រលត់ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹង
 រលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ទេ
 ឬ ។ អើ ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ ចិត្តនោះ
 នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើង រមែង
 រលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។

[៥៩] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
 ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្ត
 នោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត កើតឡើងហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ តែ
 ចិត្តនោះ រមែងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត កើតឡើងហើយផង រមែង
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត រមែងមិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
 តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត
 រមែងមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៦០] ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយ
 ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

និរុដ្ឋតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ ណោ ច តំ
 ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នញោវ និរុដ្ឋតិ
 ច ។ យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នន្តិ ។
 ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ (ណោ ច តំ ចិត្តំ) ណោ
 ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតាណាតំ ចិត្តំ ន ចេវ
 និរុដ្ឋតិ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៦១] យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្តាតិ ។
 ណោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតីតិ ។
 ណោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្តាតិ ។
 អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ ណោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ត
 កង្កក្ខណោ អនាគតញោ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្នតិ ន
 ច ឧប្បន្និត្ត ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ត
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្និត្ត ណោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ កង្កក្ខណោ
 អនាគតញោ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្និត្ត ន ច ឧប្បន្នតិ ។
 យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ ណោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

រមែងរលត់ឬ ។ ចិត្ត កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ តែចិត្តនោះ
 រមែងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត កើតឡើងហើយផង រមែងរលត់ផង ក្នុងភ័ក្ត្រ-
 ណៈ ។ ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ
 ឬ ។ ចិត្ត រមែងមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ (តែចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់
 ក៏មិនមែន) ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជា
 អតីតនិងអនាគតរមែងមិនរលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។

[៦១] ចិត្តណារមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ចិត្តនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា រមែង
 មិនកើតឡើង ចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ដែល
 កន្លងហើយ រមែងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ រមែងមិន
 កើតឡើងផង មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ទាំងចិត្តនោះ រមែងមិន
 កើតឡើង ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ មិនធ្លាប់
 កើតឡើងហើយផង រមែងមិនកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា រមែង
 កើតឡើង ចិត្តនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

ចិត្តយមកេ ធម្មវារិនិទ្ទេសោ

យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 ណោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ-
 តិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច តំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ កង្កក្ខណោ អតីតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ
 ឧប្បជ្ជតិ ន ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 កង្កក្ខណោ អតីតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ន
 ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតីតិ ។ ណោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ណោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ចុប្បន្នំ^(១)
 ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជិត្ត ន ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 បច្ចុប្បន្នំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ន ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៦២] យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។

១ ឱ. ឧប្បាទក្ខណោ ។

ចិត្តយមកៈ ធម្មារនិទ្ទេស

ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។
 មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត រមែងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ដែលកន្លងហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
 រមែងមិនកើតឡើងផង នឹងមិនកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ ចិត្តក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នឹងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើង ក៏
 មិនមែន គឺចិត្ត ដែលកន្លងហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នឹងមិនកើតឡើងផង
 រមែងមិនកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
 នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងកើត
 ឡើង ចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ជា
 អនាគត មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏
 មិនមែន ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនកើតឡើងទេ តែ
 ចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន នឹង
 មិនកើតឡើងផង មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។

[៦២] ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្តំ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតិ ។
 ឆោ ។ យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
 អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតិ ឆោ ច តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត
 ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈិតិ ន
 ច និរុជ្ឈិត្ត ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតិ ។ ភដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត ឆោ ច តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតិ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន
 ចេវ និរុជ្ឈិត្ត ន ច និរុជ្ឈិតិ ។ យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតិ តំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ ឆោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ និ-
 រុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិតិ ។ ឆោ ។ យំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិតិ តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ
 អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតិ ឆោ ច តំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតិ អតីតំ ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈិតិ ន ច
 និរុជ្ឈិស្សតិ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតិ ។ ភដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សតិ ឆោ ច តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិតិ អតីតំ ចិត្តំ
 ន ចេវ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ច និរុជ្ឈិតិ ។ យំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិត្ត តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ ។ ឆោ ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ និរុជ្ឈិស្សតិ តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ ឆោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ
 រមែងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ មិន
 ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនរលត់ តែចិត្តនោះ មិន
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ រមែង
 មិនរលត់ផង មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា មិនធ្លាប់
 រលត់ហើយ ចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត ក្នុងភិក្ខុក្ខណៈ
 មិនធ្លាប់រលត់ហើយ តែចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជា
 អនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង រមែងមិនរលត់
 ផង ។ ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ នឹងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ រមែងរលត់ឬ ។ មិនមែន
 ទេ ។ ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត
 ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ រមែងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ នឹងមិន
 រលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនរលត់ផង នឹងមិនរលត់ផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។
 ចិត្ត ក្នុងភិក្ខុក្ខណៈ នឹងមិនរលត់ តែចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ ក៏មិន
 មែន ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់ផង រមែងមិនរលត់ផង ។ ចិត្តណា
 ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ នឹងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។

ចិត្តយមកេ ធម្មវារនិទ្ទេសោ

យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតុ តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតុ នោ ច តំ ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន ចេវ និរុដ្ឋិតុ ន
 ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ
 នោ ច តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតុ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន ចេវ
 និរុដ្ឋិស្សតិ ន ច និរុដ្ឋិតុ ។

[៦៣] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិតា-
 តិ ។ នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិតុ តំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតុ កង្កក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ
 ន ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ច និរុដ្ឋិតុ ។ យំ វា បន
 ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតុ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិតុ នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តិ កង្កក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ និរុដ្ឋិតុ ន
 ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្ស-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ
 តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ

ចិត្តយមកៈ ធម្មវារនិទ្ទេស

ចិត្តណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ទេ ។ ចិត្ត ជា
អនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ តែចិត្តនោះ នឹងមិន
រលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង នឹងមិន
រលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ មិនធ្លាប់រលត់
ហើយទេ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ មិនធ្លាប់
រលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នឹងមិនរលត់ផង មិនធ្លាប់
រលត់ហើយផង ។

[៦៣] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។
មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ រមែង
កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
នោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនកើតឡើងទេ
តែចិត្តនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកចិត្ត ជាអនាគត
ក្នុងកង្កក្ខណៈ រមែងមិនកើតឡើងផង មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ចិត្តណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ
ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ តែចិត្តនោះ រមែង
មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងកង្កក្ខណៈ
មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង រមែងមិនកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា រមែងកើត
ឡើង ចិត្តនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹង
រលត់ ចិត្តនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត នឹងរលត់

នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ និរុដ្ឋិ-
 ស្សតិ ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ច ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ
 ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ កដ្ឋក្ខណោ អតីតញ្ច
 ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្ស-
 តីតិ ។ នោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ តំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តំ ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ កដ្ឋក្ខ-
 ណោ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជិត្ត ន ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យំ
 វា បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អតីតំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 កដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ ន ចេវ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។
 [៦៤] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។
 អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ តំ ចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ^(១) អតីតានាគតំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ

១ ឱ. ឥតោ បរិ អាមន្តាតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែចិត្តនោះ រមែងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នឹង
 រលត់ផង រមែងកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ នឹងមិនរលត់ទេ ។ ចិត្ត ជាអនាគត រមែងមិនកើតឡើងទេ តែ
 ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអតីត ក្នុងកង្ក-
 ក្ខណៈ រមែងមិនកើតឡើងផង នឹងមិនរលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ចិត្ត
 ណាធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។
 មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិន
 រលត់ទេ ។ ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុង
 កង្កក្ខណៈ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងមិនរលត់ផង ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេ
 ឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នឹងមិនរលត់ផង មិនធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយផង ។

[៦២] ចិត្តណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ រមែងមិនរលត់ទេ
 ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ
 រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត រមែងមិនរលត់ទេ

ចិត្តយមកេ ធម្មវារនិទ្ទេសោ

នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន និ-
 រុជ្ឈតិ ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ច^(១) ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តំ
 ចិត្តំ និរុជ្ឈតីតិ^(២) ។ អតីតានាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ ភដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ចេវ និរុជ្ឈតិ ច^(៣) ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៦៥] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តិ ។ អា-
 មន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណន្តិ ។
 ភដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមាណំ
 ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចេវ ឧប្បជ្ជមាណញ្ច ។ យំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នន្តិ ។ ភដ្ឋក្ខណោ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណំ នោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតា-
 នាគតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជមាណំ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យំ វា
 បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជមាណន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៦៦] យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណំ តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ន្នន្តិ ។ អាមន្តា ។ យំ វា បន ចិត្តំ ឧប្បន្នំ
 តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈមាណន្តិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ

១ ឱ. អតីតានាគតំ ចិត្តំ...ឧប្បជ្ជតិ ចាតិ ឥមេ បាហំ ន ទិស្សន្តិ ។ ២ ឱ. ឥតោ បរំ
 នោ-បដិសេធសទ្ទោ វិជ្ជតិ ។ ៣ ឱ. អតីតានាគតំ ចិត្តំ...និរុជ្ឈតិ ចាតិ ឥមេ បាហំ ន សន្តិ ។

ចិត្តយមកៈ ធម្មារនិទ្ទេស

តែចិត្តនោះ កើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ រមែងមិន
រលត់ផង រមែងកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្ត
នោះ រមែងរលត់ឬ ។ ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត រមែងមិនកើតឡើងទេ
តែចិត្តនោះ រមែងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ រមែងមិនកើត
ឡើងផង រមែងរលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា រមែងរលត់ ចិត្ត
នោះ រមែងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៦៥] ចិត្តណា កំពុងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ កើតឡើងហើយ តែ
ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកំពុងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
កើតឡើងហើយផង កំពុងកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា កាលមិនកើត
ឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
កាលមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិន
មែន ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត កាលមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើង
ហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ
ឈ្មោះថាកាលមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៦៦] ចិត្តណា កំពុងរលត់ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើង
ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កើតឡើងហើយ
ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកំពុងរលត់ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បន្នំ ណោ ច តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋមាណំ ភន្តិក្ខណោ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នញោវ និរុដ្ឋមាណញោ ។ យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាណំ
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នន្តិ ។ ឧប្បាណក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋ-
 មាណំ ណោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតាណាភតំ ចិត្តំ
 ន ចេវ និរុដ្ឋមាណំ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យំ វា បណ ចិត្តំ
 ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាណន្តិ ។ អាមត្តា ។

[៦៧] យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និស្តាតិ ។
 ណោ ។ យំ វា បណ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត តំ ចិត្តំ ឧប្ប-
 ន្នន្តិ ។ ណោ ។ យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និ-
 ស្សតីតិ ។ ណោ ។ យំ វា បណ ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតិ
 តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នន្តិ ។ ណោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ
 តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ណោ
 ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ត អណាភតំ ចិត្តំ ន ចេវ
 ឧប្បន្នំ ន ច ឧប្បន្និត្ត ។ យំ វា បណ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្និត្ត តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នន្តិ ។ បច្ចុប្បន្នំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បន្និត្ត ណោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អណា-
 ភតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្និត្ត ន ច ឧប្បន្នំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ កាលរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងភ្នំភ្នំក្លរណៈ
 កើតឡើងហើយផង កំពុងរលត់ផង ។ ចិត្តណា កាលមិនរលត់
 ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្លរណៈ
 កាលមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត
 ជាអតីត និងអនាគត កាលមិនរលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកាល
 មិនរលត់ឬ ។ អើ ។

[៦៧] ចិត្តណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្ត
 នោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា កើត
 ឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ មិន
 មែនទេ ។ ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត មិនកើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ មិន
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអនាគត មិនកើតឡើងហើយផង
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
 ហើយ ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន
 មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន
 ចិត្ត ជាអនាគត មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង មិនកើតឡើងហើយផង ។

ចិត្តយមកេ កម្មវារនិទ្ទេសោ

យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ អនា-
 កតំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ ណោ ច តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតិ
 អតីតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្នំ ន ច ឧប្បន្និស្សតិ ។
 យំ វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតិ តំ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ន្និ ។ បច្ចុប្បន្នំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតិ ណោ ច តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្និស្សតិ
 ន ច ឧប្បន្នំ ។

[៦៨] យំ ចិត្តំ ឧប្បន្និត្ត ណោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ
 តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ ណោ ។ យំ វា បន ចិត្តំ
 ឧប្បន្និស្សតិ ណោ ច តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ឧប្បន្និ-
 ត្តាតិ ។ ណោ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្ត ណោ ច តំ ចិត្តំ
 ន ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យំ
 វា បន ចិត្តំ ន ឧប្បន្និស្សតិ ណោ ច តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នំ តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្និត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៦៩] ឧប្បន្នំ ឧប្បន្នមាណន្តិ ។ កង្កក្ខណោ ឧប្បន្នំ
 ណោ ច ឧប្បន្នមាណំ ឧប្បន្នក្ខណោ ឧប្បន្នញ្ចេវ

ចិត្តយមកៈ ធម្មវារិនិទ្ទេស

ចិត្តណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ចិត្ត
 ជាអនាគត មិនកើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិន
 មែន ចិត្ត ជាអតីត មិនកើតឡើងហើយផង នឹងមិនកើតឡើងផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនកើត
 ឡើងហើយឬ ។ ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនកើតឡើងផង
 មិនកើតឡើងហើយផង ។

[៦៨] ចិត្តណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ ឈ្មោះថា
 កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្តនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា នឹងកើតឡើង តែចិត្តនោះ កើតឡើងហើយ ក៏
 មិនមែន ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។
 ចិត្តណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏
 មិនមែន ចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា នឹងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន
 ចិត្តនោះ ឈ្មោះថាមិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៦៩] ចិត្ត កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កំពុងកើតឡើង (ក៏
 មាន) ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ កើតឡើងហើយ តែឈ្មោះថាកំពុង
 កើតឡើង ក៏មិនមែន គឺចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ កើតឡើងហើយផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧប្បជ្ជមានញ ។ ឧប្បជ្ជមានំ ឧប្បន្ននិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឧប្បន្នំ ន ឧប្បជ្ជមានំ ។ អាមន្តា ។ ន ឧប្បជ្ជ-
 មានំ ន ឧប្បន្ននិ ។ ភន្តក្ខណោ ន ឧប្បជ្ជមានំ នោ
 ច ន ឧប្បន្នំ អតីតានាគតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជមានំ
 ន ច ឧប្បន្នំ ។

[៧០] និរុទ្ធិ និរុជ្ឈមាននិ ។ នោ ។ និរុជ្ឈមានំ
 និរុទ្ធិនិ ។ នោ ។ ន និរុទ្ធិ ន និរុជ្ឈមាននិ ។ ភន្ត-
 ក្ខណោ ន និរុទ្ធិ នោ ច ន និរុជ្ឈមានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ អនាគតញ ចិត្តំ ន ចេវ និរុទ្ធិ ន ច និរុជ្ឈមានំ ។
 ន និរុជ្ឈមានំ ន និរុទ្ធិនិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈ-
 មានំ នោ ច ន និរុទ្ធិ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ
 ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈមានំ ន ច និរុទ្ធិ ។

[៧១] យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជមានំ ខណំ ខណំ
 វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ និរុជ្ឈមានំ ខណំ
 ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តនិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

កំពុងកើតឡើងផង ។ ចិត្ត កំពុងកើតឡើង (ក៏មាន) កើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ អើ ។ ចិត្ត មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) ឬ ។ អើ ។ ចិត្ត កាលមិនកើតឡើង (ក៏មាន) មិនកើតឡើងហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ កាលមិនកើតឡើង ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត និងអនាគត កាលមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។

[៧០] ចិត្ត រលត់ហើយ (ក៏មាន) កំពុងរលត់ (ក៏មាន) ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត កំពុងរលត់ (ក៏មាន) រលត់ហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្ត មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ មិនរលត់ហើយ តែចិត្តនោះ កាលមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនរលត់ហើយផង កាលមិនរលត់ផង ។ ចិត្ត កាលមិនរលត់ (ក៏មាន) មិនរលត់ហើយ (ក៏មាន) ឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត កាលមិនរលត់ តែចិត្តនោះ មិនរលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ កាលមិនរលត់ផង មិនរលត់ហើយផង ។

[៧១] ចិត្តណា កាលកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាលនឹងរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវារនិទ្ទេសោ

ភដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បាទក្ខណំ វីតិក្កន្តំ ភដ្ឋក្ខណំ
 អវីតិក្កន្តំ អតីតំ ចិត្តំ ឧប្បាទក្ខណោ វីតិក្កន្តំ ភដ្ឋ-
 ក្ខណោ វីតិក្កន្តំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ និរុដ្ឋមាជំ
 ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ឧប្បដ្ឋមាជំ ខណំ
 ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តន្តិ ។ អតីតំ
 ចិត្តំ ។ យំ ចិត្តំ ន ឧប្បដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ ន និរុដ្ឋមាជំ ខណំ ខណំ វីតិក្កន្តំ
 អតិក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តន្តិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគ-
 តោ ចិត្តំ ។ យំ វា បន ចិត្តំ ន និរុដ្ឋមាជំ ខណំ
 ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ ន ឧប្បដ្ឋមាជំ ខណំ
 ខណំ វីតិក្កន្តំ អតិក្កន្តកាលំ តំ ចិត្តន្តិ^(១) ។ ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ ចិត្តំ ភដ្ឋក្ខណំ អវីតិក្កន្តំ ណោ ច ឧប្បាទក្ខ-
 ណំ អវីតិក្កន្តំ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតោ ចិត្តំ ភដ្ឋ-
 ក្ខណោ អវីតិក្កន្តំ ឧប្បាទក្ខណោ អវីតិក្កន្តំ^(២) ។

បុគ្គលធម្មវារនិទ្ទេសោ

[៧២] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បដ្ឋតិ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។

---

១ ឱ. ឥតោ បរំ អតីតានាគតំ ចិត្តន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ភដ្ឋក្ខណោ ចិត្តំ...ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ អវីតិក្កន្តិ ឥមេ បាហំ ន ទិស្សន្តិ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារនិទ្ទេស

ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ កន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈ មិនកន្លងនូវកង្កក្ខណៈទេ ចិត្ត
 ជាអតីត ទើបជាចិត្តកន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈផង កន្លងនូវកង្កក្ខណៈផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កាលរលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះ
 ថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាលនឹងកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវ
 ខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។ ចិត្ត កន្លងហើយ ។
 ចិត្តណា កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថា
 មានកាលកន្លងហើយ ចិត្តនោះ កាលមិនរលត់ ជាចិត្ត កន្លងនូវខណៈ
 ទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយឬ ។ ចំណែកខាងចិត្ត ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ មិនទាន់មកដល់ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា កាលមិន
 រលត់ ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមានកាលកន្លងហើយ ចិត្ត
 នោះ កាលមិនកើតឡើង ជាចិត្តកន្លងនូវខណៈទាំងពួង ឈ្មោះថាមាន
 កាលកន្លងហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ មិនកន្លងនូវកង្កក្ខណៈទេ
 តែមិនកន្លងនូវឧប្បាទក្ខណៈ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្តជាអនាគត ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ ទើបជាចិត្តមិនកន្លងនូវកង្កក្ខណៈផង មិនកន្លងនូវឧប្បា-
 ទក្ខណៈផង ។

បុគ្គលធម្មវារនិទ្ទេស

[៧២] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់
 ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ ន ឧប្បន្និស្សតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ន និរុដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ និរុដ្ឋតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឧប្បន្នតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា
 បន យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ ឧប្បន្និស្សតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ និរុដ្ឋតីតិ ។ នត្ថិ ។

[៧៣] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតីតិ ។ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នំ នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ឧប្បាទក្ខណោ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នញ្ចោ ឧប្បន្នតិ ច ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នន្តិ ។ កង្កក្ខណោ
 ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ
 អតីតាណកតំ ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បន្នតិ ន ច ឧប្បន្នំ ។
 យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បន្នតីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ នឹងមិនកើតឡើង ចិត្ត
 នោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង រមែងមិនរលត់ឬ ។ អើ ។
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង តែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង រមែងរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។

[៧៧] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាកើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 រមែងកើតឡើងឬ ។ ចិត្ត ក្នុងភង្គក្ខណៈ កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 កើតឡើងហើយផង រមែងកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើង
 ហើយឬ ។ ចិត្ត ក្នុងភង្គក្ខណៈ រមែងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះរបស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីតនិងអនាគត
 រមែងមិនកើតឡើងផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 រមែងមិនកើតឡើងទេឬ ។ អើ ។

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវារនិទ្ទេសោ

[៧៤] យស្ស យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋតីតិ ។
 ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នំ នោ ច តស្ស តំ
 ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ឧប្បន្នញោ ជិ-
 រុដ្ឋតិ ច ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន
 និរុដ្ឋតិ នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ អតីតា-
 នាកតំ ចិត្តំ ន ចេវ និរុដ្ឋតិ ន ច ឧប្បន្នំ ។ យស្ស
 វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នំ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 និរុដ្ឋតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៧៥] យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នត្តាតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 ឧប្បន្នត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បន្នតីតិ ។ នោ ។ យស្ស
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នត្តាតិ ។
 អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បន្នតិ នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារនិទ្ទេស

[៧៤] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
 ណា របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 រមែងរលត់ឬ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ក្នុងភង្គក្ខណៈ កើត
 ឡើងហើយផង រមែងរលត់ផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែង
 មិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយឬ ។
 ចិត្តក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ រមែងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថា មិនកើតឡើងហើយផង ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត និងអនាគត
 រមែងមិនរលត់ផង មិនកើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា
 របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែង
 មិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។

[៧៥] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
 នោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា
 មិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេ
 ឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឧប្បជ្ជិត្ត ភន្តក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ
 ឧប្បជ្ជតិ ន ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ភន្តក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជិត្ត
 ន ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ ដោ ។ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ដោ ។
 យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តស្សតីតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ ដោ
 ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ភន្តក្ខណោ អតី-
 តញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជតិ ន ច ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ តស្ស
 តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ដោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ភន្តក្ខណោ អតីតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជិត្តស្សតិ ន ច

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ រមែងមិនកើតឡើងផង មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើត ឡើង ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ មិនធ្លាប់ កើតឡើងហើយផង រមែងមិនកើតឡើងផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គល ណា រមែងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិន មែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្ត នោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិន កើតឡើងទេ ។ ចិត្ត ជាអនាគត រមែងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអតីត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ រមែងមិនកើតឡើងផង នឹងមិនកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាង ទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់ បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើងទេ ។ ចិត្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នឹងមិនកើត ឡើងទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអតីត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នឹងមិនកើតឡើងផង រមែងមិន

ចិត្តយមកេ បុគ្គលធម្មវារិនិទ្ទេសោ

ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ណោ ។ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ណោ ។
 យស្ស យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អនាគតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច
 តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ចុប្បន្នំ^(១) ចិត្តំ ន
 ចេវ ឧប្បជ្ជិត្ត ន ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្តា-
 តិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ណោ ច តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត បច្ចុប្បន្នំ^(២) ចិត្តំ ន ចេវ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ន ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៧៦] យស្ស យំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ ណោ ។ យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ
 និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតីតិ ។ ណោ ។ យស្ស
 យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្តា-
 តិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈតិ ណោ ច តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ

១-២ ឱ. ភង្គក្ខណេតិ ទិស្សតិយេវ ។

ចិត្តយមកៈ បុគ្គលធម្មវារនិទ្ទេស

កើតឡើងផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង នឹងមិនកើតឡើងផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនកើតឡើងទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាបច្ចុប្បន្ន នឹងមិនកើតឡើងផង មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយផង ។

[៧៦] ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ក៏មិនមែន ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ចេវ និរុដ្ឋតិ ន ច និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស វា បន
 យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។
 កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ
 ន និរុដ្ឋតិ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន ចេវ
 និរុដ្ឋតិ ន ច និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ នោ ។ យស្ស
 វា បន យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និ-
 រុដ្ឋតីតិ ។ នោ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ
 តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ^(១) អនាគតញ្ច^(២) ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ នោ ច តស្ស
 តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ^(៣) អតីតំ^(៤) ចិត្តំ ន ចេវ
 និរុដ្ឋតិ ន ច និរុដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតីតិ ។
 កង្កក្ខណោ ចិត្តំ ន និរុដ្ឋិស្សតិ នោ ច តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន និរុដ្ឋតិ អតីតំ ចិត្តំ ន ចេវ និរុដ្ឋិស្សតិ ន
 ច និរុដ្ឋតិ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ និរុដ្ឋតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន យំ
 ចិត្តំ និរុដ្ឋិស្សតិ តស្ស តំ ចិត្តំ និរុដ្ឋិតាតិ ។

---

១ ឱ. អយំ បាហោ នត្តិ ។ ២ ឱ. ច សម្មោ ន វិជ្ជតិ ។ ៣ ឱ. ឯត្តន្តរេ ឧប្បាទក្ខណោតិ ខាយតិ ។ ៤ ឱ អតីតញ្ច ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

រមែងមិនរលត់ផង មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្ត
ណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
នោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ មិនធ្លាប់រលត់
ហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់ ក៏មិនមែន
ចំណែកខាងចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្លុណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ
ផង រមែងមិនរលត់ផង ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែងរលត់
ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ
រមែងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា រមែង
មិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត ជា
អនាគត ក្នុងឧប្បាទក្លុណៈ រមែងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ របស់
បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត រមែងមិនរលត់ផង
នឹងមិនរលត់ផង ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
រលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត ក្នុង
ភ្នំក្នុងក្លុណៈ នឹងមិនរលត់ទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ រមែងមិន
រលត់ ក៏មិនមែន ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់ផង រមែងមិនរលត់ផង ។
ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គល
នោះ នឹងរលត់ឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់
បុគ្គលណា នឹងរលត់ ចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់រលត់ហើយឬ ។

ចិត្តយមកេ មិស្សកវារនិទ្ទេសោ

នោ ។ យស្ស យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តំ ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិស្សតីតិ ។ ឧប្បាទក្ខណោ អនាគតញ្ច ចិត្តំ ន
 និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ កង្ក-
 ក្ខណោ ចិត្តំ ន ចេវ និរុជ្ឈិត្ត ន ច និរុជ្ឈិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ តស្ស តំ
 ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អតីតំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិស្សតិ
 នោ ច តស្ស តំ ចិត្តំ ន និរុជ្ឈិត្ត កង្កក្ខណោ ចិត្តំ
 ន ចេវ និរុជ្ឈិស្សតិ ន ច និរុជ្ឈិត្ត ។

មិស្សកវារនិទ្ទេសោ

[៧៧] យស្សចិត្តកេ សកភាវេន និទ្ធិដ្ឋេ^(១)យំចិត្ត-
 កេ ច យស្សយំចិត្តកេ ច ឯកដ្ឋេន និទ្ធិដ្ឋេ^(២) ។
 យស្ស សរាគំ ចិត្តំ ។ បេ ។ កុសលា ធម្មា អកុ-
 សលា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា សុខាយ វេទនាយ
 សម្មយុត្តា ធម្មា ទុក្ខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា
 អទុក្ខមសុខាយ វេទនាយ សម្មយុត្តា ធម្មា ។ បេ ។

---

១ ឱ. សកភាគេន និទ្ធិដ្ឋោតិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ឱ. និទ្ធិដ្ឋោ ។

ចិត្តយមកៈ មិស្សកវារនិទ្ទេស

មិនមែនទេ ។ ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ចិត្តនោះ
 របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ចិត្ត ជាអនាគត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 មិនធ្លាប់រលត់ហើយ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិន
 មែន ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង នឹងមិនរលត់ផង ។
 ម្យ៉ាងទៀត ចិត្តណា របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ចិត្តនោះ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយទេឬ ។ ចិត្ត ជាអតីត នឹងមិនរលត់
 ទេ តែចិត្តនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ក៏មិនមែន
 ចិត្ត ក្នុងកង្កក្ខណៈ នឹងមិនរលត់ផង មិនធ្លាប់រលត់ហើយផង ។

មិស្សកវារនិទ្ទេស

[៧៧] យស្សចិត្តកន័យ (ន័យដែលនិយាយអំពីចិត្ត របស់
 បុគ្គលណា) គឺលោកសម្តែងហើយ តាមភាពរបស់ខ្លួន យំចិត្តកន័យ
 (ន័យដែលនិយាយអំពីចិត្តណា) ក្តី យស្សយំចិត្តកន័យ (ន័យនិយាយ
 អំពីចិត្តរបស់បុគ្គលណានិងចិត្តណា) ក្តី គឺលោកសម្តែងហើយ ដោយ
 សេចក្តីតែមួយ ។ ចិត្ត ប្រកបដោយរាគៈ របស់បុគ្គលណា ។ បេ ។
 ពួកធម៌ ជាកុសល ពួកធម៌ ជាអកុសល ពួកធម៌ ជាអព្យាក្រឹត
 ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 ទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សនិទស្សនសប្បដិយា ធម្មា អនិទស្សនសប្បដិយា
 ធម្មា អនិទស្សនាប្បដិយា ធម្មា ហេតុ ធម្មា ន
 ហេតុ ធម្មា ។ បេ ។ សរណា ធម្មា អរណា ធម្មា ។
 មូលយមកំ ចិត្តយមកំ ធម្មយមកន្តិ តីណិ យម-
 កានិ យាវ សរណាអរណា កច្ចន្តិ ។

ចិត្តយមកំ និដ្ឋិតំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌
 មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ មិនប្រ-
 កបដោយការឃើញ ទាំងមិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ ជាហេតុ
 ពួកធម៌ មិនមែនជាហេតុ ។ បេ ។ ពួកធម៌ ជាសរណៈ (ប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង) ពួកធម៌ ជាអរណៈ (មិនមានសេចក្តីសៅហ្មង) ។
 យមកៈ ៣ យ៉ាង គឺ មូលយមកៈ ១ ចិត្តយមកៈ ១ ធម្មយមកៈ ១
 រមែងដល់ (នូវការរួបរួម) ដរាបដល់ពួកធម៌ជាសរណៈ និងពួកធម៌
 ជាអរណៈ ។

ចប់ ចិត្តយមកៈ ។

ធម្មយមកំ

បណ្ណត្តិវារោ

ឧទ្ទេសវារោ

[៧៨] កុសលា កុសលា ធម្មា កុសលា ធម្មា
កុសលា ។ អកុសលា អកុសលា ធម្មា អកុ-
សលា ធម្មា អកុសលា ។ អព្យាកតា អព្យាកតា
ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតា ។

[៧៩] ន កុសលា ន កុសលា ធម្មា ន
កុសលា ធម្មា ន កុសលា ។ ន អកុសលា
ន អកុសលា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ន អ-
កុសលា ។ ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា ធម្មា
ន អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកតា ។

[៨០] កុសលា កុសលា ធម្មា ធម្មា អកុ-
សលា ធម្មា ។ កុសលា កុសលា ធម្មា ធម្មា
អព្យាកតា ធម្មា ។ អកុសលា អកុសលា ធម្មា
ធម្មា កុសលា ធម្មា ។ អកុសលា អកុសលា
ធម្មា ធម្មា អព្យាកតា ធម្មា ។ អព្យាកតា អព្យា-
កតា ធម្មា ធម្មា កុសលា ធម្មា ។ អព្យាកតា
អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា អកុសលា ធម្មា ។

ធម្មយមកៈ

បណ្ណតិវារៈ

ឧទ្ទេសវារៈ

[៧៨] ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាកុសល ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាអកុសល ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈ ។

[៧៩] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ មិនមែនកុសលធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ មិនមែនអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសល ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ មិនមែនអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈ ។

[៨០] ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ។ ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសលធម៌ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៨១] ន កុសលា ន កុសលា ធម្មា ន
 ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ។ ន កុសលា ន
 កុសលា ធម្មា ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។
 ន អកុសលា ន អកុសលា ធម្មា ន ធម្មា ន
 កុសលា ធម្មា ។ ន អកុសលា ន អកុសលា
 ធម្មា ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។ ន អព្យា-
 កតា ន អព្យាកតា ធម្មា ន ធម្មា ន កុសលា
 ធម្មា ។ ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា ធម្មា ន
 ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ។

[៨២] កុសលា ធម្មា ធម្មា កុសលា ។ អកុ-
 សលា ធម្មា ធម្មា អកុសលា ។ អព្យាកតា ធម្មា
 ធម្មា អព្យាកតា ។

[៨៣] ន កុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន កុ-
 សលា ។ ន អកុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន
 អកុសលា ។ ន អព្យាកតា ន ធម្មា ន ធម្មា ន
 អព្យាកតា ។

[៨៤] កុសលា ធម្មា ធម្មា អកុសលា ។
 កុសលា ធម្មា ធម្មា អព្យាកតា ។ អកុស-
 លា ធម្មា ធម្មា កុសលា ។ អកុសលា ធម្មា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៨១] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ មិនមែន
 ធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ ។ មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិន
 មែនកុសលធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ ។ មិនមែន
 អកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែន
 កុសលធម៌ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ មិន
 មែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះ
 ថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ ។
 មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះ
 ថាមិនមែនអកុសលធម៌ ។

[៨២] ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសល ។
 ពួកអកុសល ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសល ។ ពួកអព្យា-
 កតៈ ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈ ។

[៨៣] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌
 ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌
 មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសល ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះ
 ថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈ ។

[៨៤] ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសល ។
 ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈ ។ ពួកអកុសល
 ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសល ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាធម៌

ធម្មយមកេ បណ្ណតិវារស្ស និទ្ទេសវារោ

ធម្មា អព្យាកតា ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា កុសលា ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា អកុសលា ។

[៨៥] ន កុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន អកុសលា ។ ន កុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន អព្យាកតា ។ ន អកុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន កុសលា ។ ន អកុសលា ន ធម្មា ន ធម្មា ន អព្យាកតា ។ ន អព្យាកតា ន ធម្មា ន ធម្មា ន កុសលា ។ ន អព្យាកតា ន ធម្មា ន ធម្មា ន អកុសលា ។

ឧទ្ទេសវារោ ។

និទ្ទេសវារោ

[៨៦] កុសលា កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមត្តា ។ កុសលា ធម្មា កុសលាតិ ។ អាមត្តា ។ អកុសលា អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមត្តា ។ អកុសលា ធម្មា អកុសលាតិ ។ អាមត្តា ។ អព្យាកតា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមត្តា ។ អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតាតិ ។ អាមត្តា ។

[៨៧] ន កុសលា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមត្តា ។ ន កុសលា ធម្មា ន កុសលាតិ ។ អាមត្តា ។

ធម្មយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេសវារៈ

ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌
ឈ្មោះថាកុសល ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាធម៌ ពួកធម៌ ឈ្មោះថា
អកុសល ។

[៨៥] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះ
ថាមិនមែនអកុសល ។ មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែន
ធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិន
មែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល ។ មិនមែនអកុសល
ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈ ។ មិន
មែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែន
កុសល ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះ
ថាមិនមែនអកុសល ។

ចប់ ឧទ្ទេសវារៈ ។

និទ្ទេសវារៈ

[៨៦] សួរៈ ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ ឆ្លើយៈ អើ ។
ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាកុសលឬ ។ អើ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះ
ថាអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលឬ ។
អើ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកអព្យាកតៈ
ធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតៈឬ ។ អើ ។

[៨៧] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។
អើ ។ មិនមែនកុសលធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន អកុសលា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

ន អកុសលា ធម្មា ន អកុសលាតិ ។ អាមន្តា ។

ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

ន អព្យាកតា ធម្មា ន អព្យាកតាតិ ។ អាមន្តា ។

[៨៨] កុសលា កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មា អកុសលា ធម្មាតិ ។ អកុសលា ធម្មា ធម្មា

ចេវ អកុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អកុ-

សលា ធម្មា ។ កុសលា កុសលា ធម្មាតិ ។ អា-

មន្តា ។ ធម្មា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា

ធម្មា ធម្មា ចេវ អព្យាកតា ធម្មា ច អវសេ-

សា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។ អកុសលា

អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា កុសលា

ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ កុសលា

ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា ។

អកុសលា អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា

អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា ចេវ

អព្យាកតា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា

ធម្មា ។ អព្យាកតា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែន
អកុសលធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលឬ ។ អើ ។ មិនមែនអព្យាកតៈ
ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះ
ថាមិនមែនអព្យាកតៈឬ ។ អើ ។

[៨៨] ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌
ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អកុ-
សលធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស (ក្រៅពីនេះ) ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសល-
ធម៌ទេ ។ ពួកកុសល ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះ
ថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អព្យាកតធម៌
ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល
ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។
ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះ
ថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។
អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះ
ថាធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យា-
កតធម៌ទេ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បណ្ណតិវារស្ស និទ្ទេសវារោ

ធម្មា កុសលា ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា
 ចេវ កុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា
 ធម្មា ។ អព្យាកតា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។
 ធម្មា អកុសលា ធម្មាតិ ។ អកុសលា ធម្មា ធម្មា
 ចេវ អកុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អកុ-
 សលា ធម្មា ។

[៨៩] ន កុសលា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ ន ធម្មា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។
 ន កុសលា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា
 ន អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អកុសលា
 ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា ន
 កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អកុសលា ន
 អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា ន អ-
 ព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អព្យាកតា ន
 អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា ន កុស-
 លា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អព្យាកតា ន អព្យាកតា
 ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន ធម្មា ន អកុសលា
 ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេសវារៈ

ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង
កុសលធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ។ ពួក
អព្យាកតៈ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថា
អកុសលធម៌ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អកុសលធម៌ផង
ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ។

[៨៧] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។
មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនកុសល
ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិន
មែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែន
អកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។
អើ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។
មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែន
អព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌
ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះ
ថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែន
អកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៩០] កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា កុសលា ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ កុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា ។ អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា អកុសលា ធម្មាតិ ។ អកុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ អកុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ។ អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា ចេវ អព្យាកតា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។

[៩១] ន កុសលា ន ធម្មាតិ ។ កុសលំ បឃេត្វា អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា កុសលញ្ច ធម្មេ ច បឃេត្វា អវសេសា ន ចេវ កុសលា ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អកុសលា ន ធម្មាតិ ។ អកុសលំ បឃេត្វា អវសេសា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា អកុសលញ្ច ធម្មេ ច បឃេត្វា អវសេសា ន ចេវ អកុសលា ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អព្យាកតា ន ធម្មាតិ ។ អព្យាកតំ បឃេត្វា អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៩០] ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថា
 កុសលធម៌ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង ពួកធម៌
 ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាធម៌
 ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
 ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែន
 អកុសលធម៌ទេ ។ ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌
 ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អព្យា-
 កតធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថា មិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ។

[៩១] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏
 សេស រៀរលែងតែកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ពួក
 ធម៌ដ៏សេស រៀរលែងតែកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុ
 សលផង មិនមែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល-
 ធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌
 ដ៏សេស រៀរលែងតែអកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ
 ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែងតែអកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែន
 អកុសលផង មិនមែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសល-
 ធម៌ឬ ។ អើ ។ មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌
 ដ៏សេស រៀរលែងតែអព្យាកតៈចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ

ធម្មយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសវារោ

អព្យាកតញ្ច ធម្មេ ច បបេត្វា អវសេសា ន ចេវ
អព្យាកតា ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន អព្យាកតា
ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

[៩២] កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា
អកុសលា ធម្មាតិ ។ អកុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ
អកុសលា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អកុសលា
ធម្មា ។ កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា អ-
ព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា ចេវ
អព្យាកតា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា
ធម្មា ។ អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា កុ-
សលា ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ កុសលា
ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា ។
អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា អព្យាកតា
ធម្មាតិ ។ អព្យាកតា ធម្មា ធម្មា ចេវ អព្យាក-
តា ធម្មា ច អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា ។
អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា កុសលា
ធម្មាតិ ។ កុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ កុសលា ធម្មា
ច អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា ។ អព្យាកតា
ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ធម្មា អកុសលា ធម្មាតិ ។

ធម្មយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេសវារៈ

ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែងតែអព្យាកតៈនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិន
មែនអព្យាកតៈផង មិនមែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិន
មែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។

[៧២] ពួកកុសល ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌
ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អកុស-
លធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ។ ពួក
កុសល ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌
ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អព្យាកតធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏
សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថា
ធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាកុសលធម៌ឬ ។ ពួកកុសលធម៌
ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែន
កុសលធម៌ទេ ។ ពួកអកុសល ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួក
ធម៌ ឈ្មោះថាអព្យាកតធម៌ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង
អព្យាកតធម៌ផង ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ។
ពួកអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថា
កុសលធម៌ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង កុសលធម៌ផង
ពួកធម៌ដ៏សេស ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ។ ពួកអព្យាកតៈ
ឈ្មោះថាធម៌ឬ ។ អើ ។ ពួកធម៌ ឈ្មោះថាអកុសលធម៌ឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អកុសលា ធម្មា ធម្មា ចេវ អកុសលា ធម្មា ច
អវសេសា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា ។

[៩៣] ន កុសលា ន ធម្មាតិ ។ កុសលំ
បឃេត្វា អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា កុស-
លញ្ច ធម្មេ ច បឃេត្វា អវសេសា ន ចេវ កុសលា
ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។
អាមន្តា ។ ន កុសលា ន ធម្មាតិ ។ កុសលំ
បឃេត្វា អវសេសា ធម្មា ន កុសលា ធម្មា កុស-
លញ្ច ធម្មេ ច បឃេត្វា អវសេសា ន ចេវ កុស-
លា ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មាតិ ។
អាមន្តា ។ ន អកុសលា ន ធម្មាតិ ។ អកុសលំ
បឃេត្វា អវសេសា ធម្មា ន អកុសលា ធម្មា អកុ-
សលញ្ច ធម្មេ ច បឃេត្វា អវសេសា ន ចេវ អកុ-
សលា ន ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន កុសលា
ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។ ន អកុសលា ន ធម្មាតិ ។
អកុសលំ បឃេត្វា អវសេសា ធម្មា ន អកុ-
សលា ធម្មា អកុសលញ្ច ធម្មេ ច បឃេត្វា អវ-
សេសា ន ចេវ អកុសលា ន ច ធម្មា ។
ន ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ ឈ្មោះថាធម៌ផង អកុសលធម៌ផង ពួកធម៌ ដ៏សេស
ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ។

[៩៣] មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏
សេស រៀរលែងតែកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ពួកធម៌
ដ៏សេស រៀរលែងតែកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសល
ផង មិនមែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ឬ ។
អើ ។ មិនមែនកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងតែកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងតែកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលផង មិនមែន
ធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។
មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែង
តែអកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរ
លែងតែអកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលផង មិន
មែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។
មិនមែនអកុសល ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែង
តែអកុសលចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស
រៀរលែងតែអកុសលនិងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលផង មិន
មែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

ន អព្យាកតា ន ធម្មាតិ ។ អព្យាកតំ បឃេត្វា
 អវសេសា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតញ្ច
 ធម្មេ ច បឃេត្វា អវសេសា ន ចេវ អព្យាកតា ន
 ច ធម្មា ។ ន ធម្មា ន កុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។
 ន អព្យាកតា ន ធម្មាតិ ។ អព្យាកតំ បឃេត្វា អវ-
 សេសា ធម្មា ន អព្យាកតា ធម្មា អព្យាកតញ្ច ធម្មេ
 ច បឃេត្វា អវសេសា ន ចេវ អព្យាកតា ន ច ធម្មា ។
 ន ធម្មា ន អកុសលា ធម្មាតិ ។ អាមន្តា ។

និទ្ទេសវារោ ។

បណ្ណត្តិវារំ និដ្ឋិតំ ។

បវត្តិវារោ

[៩៤] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោ ។ យស្ស វា
 បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោ ។

[៩៥] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អរូបេ កុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែង
តែអព្យាកតៈចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរ
លែងតែអព្យាកតៈ និងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈផង មិន
មែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។
មិនមែនអព្យាកតៈ ឈ្មោះថាមិនមែនធម៌ឬ ។ ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរលែង
តែអព្យាកតៈចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតធម៌ទេ ពួកធម៌ដ៏សេស រៀរ
លែងតែអព្យាកតៈ និងពួកធម៌ចេញ ឈ្មោះថាមិនមែនអព្យាកតៈផង មិន
មែនធម៌ផង ។ មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថាមិនមែនអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។

ចប់ និទ្ទេសវារៈ ។

ចប់ បណ្ណត្តិវារៈ ។

បវត្តិវារៈ

[៧២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអកុស-
លធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

[៧៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួក
សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃពួកកុសល ក្នុងអរូបភព

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ បញ្ច-
 វោកាវេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កុសលា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តា-
 នំ បរត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ^(១)
 តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ឆោ ច តេសំ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ បញ្ចវោកាវេ កុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៩៦] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ឆោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ បញ្ច-
 វោកាវេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។

---

១ ឱ. ឯត្ថន្តរេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសល
 ទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ
 ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ
 មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសល-
 ធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៩៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់
 ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ
 ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ
 ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏
 កើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
 កើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។

ធម្មយមកេ បរត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បរត្តេ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ
ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ បញ្ចវេកាវេ
អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ^(១) តេសំ អព្យាកតា ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៩៧] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា
បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមត្តា ។

[៩៨] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អសញ្ញុសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ចត្ត
វេកាវេ បញ្ចវេកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៩៩] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ អព្យា-
កតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន

---

១ ឱ. ឯត្តន្តវេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញុសត្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកត- ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសទាំង- ឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៩៧] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ កើត ឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៩៨] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញសត្វ តែពួក កុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ ទើបកើត ឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួក កុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៩៩] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា- កតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ចតុរោកាវេ បញ្ចរោកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១០០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ ដោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ ដោ ។

[១០១] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អរូបេ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 បញ្ចរោកាវេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុង
ទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ
តែពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ ទើប
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំង
ពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១០០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែន
ទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
មិនមែនទេ ។

[១០១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ
នោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំង-
ឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 បញ្ចវោការេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១០២] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អរូបេ
 អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ បញ្ចវោការេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ-
 តិ ។ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១០២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បញ្ចវេកាយ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១០៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អកុសលានំ
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តអកុសលវិប្ប-
យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អ-
សញ្ញាសន្តានំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន អ-
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុ-
សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អកុសល-
វិប្បយុត្តកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អកុសលា ច
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុង ឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១០៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភ្នំក្ខណៈ (ខណៈជាទីបែកធ្លាយ) នៃចិត្ត ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ គឺពួកលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកអកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃចិត្ត ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[១០៤] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សព្វេសំ ឧ-
 បបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណេ^(១) តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច
 តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរូបេ អកុសលានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យា-
 កតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។
 អរូបេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 អរូបេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា
 ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១០៥] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សព្វេសំ
 ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណេ^(២) តេសំ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ

---

១ ឱ. ឯត្តន្តវេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ឱ. ឯត្តន្តវេ លិខិតេន បុព្វនយេន ទដ្ឋព្វំ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[១០៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌
របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់
ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
អកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១០៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសល-
ធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស អកុ-
 សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេ-
 សំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អរូបេ កុស-
 លានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១០៦] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ កុស-
 លា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[១០៧] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យត្ថ
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួក
 អកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈនៃ
 ចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុង
 អរូបភពទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក៏មិន
 មែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១០៦] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
 ធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុ-
 សលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ អើ ។

[១០៧] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
 កតធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 អព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

[១០៨] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ ឧប្បជ្ជន្តិ ។
 យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នត្ថិ ។

[១០៩] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អកុស-
 លានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តអកុ-
 សលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា
 ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុ-
 សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ កុសលា នំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុស-
 លា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តអកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[១០៨] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[១០៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃអកុសលទាំងឡាយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈនៃកុសលទាំងឡាយ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១១០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណេ^(១) តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិ ទោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណេ
 ណោ អរូបេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អរូបេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណេ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ទោ ច
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណេ អរូបេ អកុស-
 លានំ ឧប្បាទក្ខណេ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១១១] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។

---

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ អសញ្ញសត្តានន្តិ ខាយតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១១០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 កុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំង-
 អស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 អកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំង-
 ឡាយ ក្នុងអរូបភពទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំង-
 អស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 អកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១១១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 អរូបេ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អរូបេ កុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១១២] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុ-
 សល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំង-
 អស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួងអព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
 ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសល
 ទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភពទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំង-
 អស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១១២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១១៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៤] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស អកុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៥] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ អ-
កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១១៦] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១១៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១១៤] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១១៥] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១១៦] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ឯពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និង
បញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

[១១៧] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត ចតុវោកាវេ បញ្ចវោកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១១៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវា-
 សានំ ទុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុវោកាវានំ បញ្ច-
 វោកាវានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[១១៧] ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

[១១៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្ត^(១) ទី ២ របស់ពួកសត្វក្នុងសុទ្ធាវាស កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

១ អកុសល ក្នុងទីនេះ សំដៅយកជវនចិត្តទី ២ គឺចំពោះជវនចិត្ត ដែលត្រេកអរនឹងភព ។ អដ្ឋកថា ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១១៩] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវា-
 សានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុវោកាវានំ
 បញ្ចវោកាវានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១២០] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុ-
 វោកាវានំ បញ្ចវោកាវានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១១៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់សត្វទាំងនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

[១២០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

[១២១] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កុស-
លា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[១២២] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[១២៣] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[១២៤] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១២៥] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[១២១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២៣] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២៤] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១២៥] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[១២៦] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ អកុ-
សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[១២៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធា-
វាសានំ ទុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ោ ច តេសំ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
ចិត្តេ វត្តមានេ^(១) អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។
យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

[១២៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ

១ ឱ. សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេតិ ឯត្ថ សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯវំ ទិស្សន្តិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២៦] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុ-
សលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[១២៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រ-
ព្រឹត្តទៅ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ ក៏មិនមែន កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្ត
ទៅ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១២៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធា-
វាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ^(១) តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា
បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១២៩] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១៣០] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

១ ឱ. ឧបបជ្ជន្តានន្តិ ឯត្ថ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេតិ ឯវំ ទិស្សន្តិយេវ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់
សុទ្ធាវាសៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏
មិនកើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គល
ណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១២៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ
ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាល
ចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួក
អព្យាកតធម៌ ក៏មិនកើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌
របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៣០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ណោ ច តេសំ អកុស-
 លា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ កុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។

[១៣១] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរ-
 ហាត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ណោ
 ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[១៣២] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្ក-
 សមដ្ឋិនំ អរហាត្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកសត្វណា នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ គឺគោត្រកូចិត្ត ក្នុងលំដាប់ នៃ ចិត្តណា ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងកើតឡើង តែពួក អកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនោះ នឹងកើតឡើង ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹង កើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[១៣១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួក អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសល- ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ ពួកបុគ្គល ដែលជាព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹង កើតឡើង តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកបុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកបុគ្គលនោះ ក្រៅពីនេះ នឹងកើតឡើង ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[១៣២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួក អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក ព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកសត្វនោះ

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ
នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ឥតវេសំ
តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ អកុសលា
ច ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[១៣៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[១៣៤] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អសញ្ញុសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
ឧប្បន្និស្សន្តិ នោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ
ចតុវេកាវេ បញ្ចវេកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
ឧប្បន្និស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[១៣៥] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។ អា-
មន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បន្និ-
ស្សន្តិ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងកើត
ឡើង តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ នឹងកើតឡើង ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[១៣៣] ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុ-
សលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុ-
សលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៣៤] ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
កតធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញសត្វ
តែពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួក
កុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[១៣៥] ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ
ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ចតុរោការេ
បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

[១៣៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតរេសំ ចតុរោការាណំ បញ្ចរោការាណំ
តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អកុ-
សលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។

[១៣៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ^(១) ។

១ ឱ. ឯត្ថន្តរេ ចតុរោការេ បញ្ចរោការេតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួក
អកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[១៣៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ដែលជាសត្វនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព នឹងកើតឡើង
តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុវេការៈ និងបញ្ច-
វេការៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើង
ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។

[១៣៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោ-
 ការានំ បញ្ចរោការានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

[១៣៨] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ-
 តិ^(១) ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស

អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោ-
 ការានំ បញ្ចរោការានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

[១៣៩] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តិ ។ អាមន្តា ។

---

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ បុព្វនយេន សទិសោយេវ បារោ ខាយតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសល-
ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាក-
តធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុវោការៈ និងបញ្ចវោការៈ
នឹងកើតឡើង ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[១៣៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀង
ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺចតុវោការៈ
និងបញ្ចវោការៈនឹងកើតឡើង ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[១៣៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ
 តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ តិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ ណោ ច តេសំ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរ-
 ហន្តានំ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[១៤០] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ តិ ។ អក្ក-
 មក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ តេសំ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បន្និស្សន្តិ ណោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បន្និស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 ឧប្បន្និស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា
 ន ឧប្បន្និស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និ-
 ស្សន្តិ តិ ។ អាមន្តា ។

[១៤១] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និ-
 ស្សន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកសត្វនោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
ណា នឹងមិនកើតឡើងទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នក
ព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ទាំងពួកកុស-
លធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

[១៤០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌
របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀង
ដោយបច្ចិមចិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនកើត
ឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើត
ឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[១៤១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើត
ឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។

ធម្មយមកេ បរត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

អក្ខមក្ខសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្ខមក្ខំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ អកុសលា ច
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
អាមន្តា ។

[១៤២] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។
យត្ថ វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[១៤៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សន្តិ ។ យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[១៤៤] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
និងរបស់ពួកសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
នោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រម
ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ ក៏នឹងមិនកើតឡើងទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌
ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គល
ណា នឹងមិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងឬ ។ អើ ។

[១៤២] ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៤៣] ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសល-
ធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៤៤] ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។

យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ នត្ថិ ។

[១៤៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
ន្តិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ^(១) ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ ណោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ ^(១) អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

[១៤៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
ន្តិ^(១) ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ណោ ច
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ^(១)

១ ឱ. ឯត្ថន្តរេ ចតុរោកាវេ បញ្ចរោកាវេតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៤៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ដែលជា
សត្វ នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នក
ព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

[១៤៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 អាមន្តា ។

[១៤៧] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អហាន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 អាមន្តា ។

[១៤៨] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័ម-
បិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹង
មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៤៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកសត្វ ដែលនឹងបាននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័-
មបិត្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹង
មិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៤៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៤៩] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខ-
 ណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៥០] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៤៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៥០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស អកុ-
 សលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខ-
 ណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោ-
 ធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៥១] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ។ មេ ។

[១៥២] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តិតិ ។ សព្វេសំ^(១)
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 ណោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត^(២)
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

---

១ ឱ. អយំ បារហោ សព្វត្ថ ន ទិស្សតិ ។ ឯត្ថ បទេ បន ចតុវេកាវេ បញ្ចវេកាវេតិ យេ-
 ភុយ្យេន ទិស្សន្តិយេវ ។ ២ ឱ. ឯត្ថន្តវេ ចតុវេកាវេ បញ្ចវេកាវេតិ សព្វត្ថ ទិស្សន្តិយេវ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៥១] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៥២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៥៣] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៥៤] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ អកុ-
 សលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៥៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៥៤] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៥៥] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[១៥៦] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[១៥៧] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[១៥៨] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ មេ ។

[១៥៩] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៥៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៥៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៥៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[១៥៨] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ លេ ។

[១៥៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ ដោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ^(១) អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[១៦០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភង្គក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

---

១ ឱ. ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេតិ ឯត្ថ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ភង្គក្ខណេតិ ទិស្សន្តិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុង ទីនោះ ក៏មិនមែន កាលបើចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាល ប្រព្រឹត្តទៅ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឬ ។ អើ ។

[១៦០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុង ទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិន កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ នោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំង ពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[១៦១] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភិក្ខុកូលោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទកូលោ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជិត ុសុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតិ ។
 អាមន្តា ។

[១៦២] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
 ទកូលោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទកូលោ តេសំ កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ កុសលានំ ឧប្បាទកូលោ
 តេសំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទារៈ

[១៦១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុង ទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិន កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក សត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំង ពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៦២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកជន នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ ប្រសើរ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ កុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើត ឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិ តស្ស កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិស្សន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៤] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមក

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់
និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
កុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៦៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់
នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងកើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ
ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៦៤] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បរត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិភិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៥] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

[១៦៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិភិ^(១) ។
 អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ^(២)
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិភិ ។

១-២ ឱ. ឯត្តន្តរេ ចតុវេកាវេ បញ្ចវេកាវេតិ ទិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៦៥] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៦៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ទើបកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ-
ស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៨] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិស្សន្តិតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជន្តិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា- ទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៦៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យា- កតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា- ទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៦៨] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភទ្គក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៦៩] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភទ្គក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ឆោ ច តេសំ អកុ-
 សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អក្កមក្កស្ស ភទ្គក្ខណោ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភទ្គក្ខណោ តេសំ កុសលា
 ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភក្ត្រ- ក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង ទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[១៦៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួក អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកកុសល- ធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួក អសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក កុសល ក្នុងភក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងភក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវ មគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង ភក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើង ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងទេឬ ។

អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ អក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ដោ ច តេសំ
ក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អក្កមក្កស្ស ភក្កក្ខណោ
អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ តេសំ អក្កសលា
ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ក្កសលា ច ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៧០] យស្ស ក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ ក្កសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ និរោធសមាបន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
ក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តេសំ អព្យា-
កតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ
ក្កសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស ក្កសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[១៧១] យស្ស អក្កសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះ
 អរហន្ត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន
 នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
 នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១៧០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកជនទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
 ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រមព្រៀង
 ដោយបច្ច័មចិត្តនោះ មិនកើតឡើងទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិន
 កើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
 កើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[១៧១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ
 អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជន្តីតិ ។ អាមន្តា ។

[១៧២] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

[១៧៣] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ-
 តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អាហាន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួក
អសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
អកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ
នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រម
ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ មិនកើតឡើងទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏
នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គល
ណា នឹងមិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើត
ឡើងទេឬ ។ អើ ។

[១៧២] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៧៣] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈនៃ
មគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អក្ក-
 មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ណោ
 ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អក្កមក្កស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[១៧៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ណោ ច តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្ត-
 សមដ្ឋិនំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ យស្ស
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់
 ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែល
 នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា និងរបស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ
 ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[១៧២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត នោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
 កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

[១៧៥] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ទោ ច តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យា-
 កតា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[១៧៦] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ
 អហោន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ទោ ច
 តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

[១៧៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
 ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ
 អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួក
 អព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
 របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៧៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួក
 ជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ
 ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនោះ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១៧៧] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ
 តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ កុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[១៧៨] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ
 តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។

[១៧៩] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។

[១៨០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៧៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួកកុសល- ធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ទាំងពួកអព្យា- កតធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើត ឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១៧៨] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ តែ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួកអកុសល- ធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ទាំងពួកអព្យា- កតធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើត ឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[១៧៩] ពួកកុសលធម៌ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៨០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស ឧប្បាទវារោ

អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោកាវានំ បញ្ចរោកាវានំ តេសំ
តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តា-
តិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ^(១) តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ដោ ច តេសំ
តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោកា-
វានំ បញ្ចរោកាវានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៨១] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ បច្ចិ-
មចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
ដោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ

---

១ ឱ. សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេតិ ឯត្ថ សុទ្ធាវាសំ ឧប្បជ្ជន្តានន្តិ ទិស្សន្តិយេវ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺ ពួកសត្វចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ ធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ និង
 បញ្ចវេការៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយដែរ ។

[១៨១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតវេសំ ចតុរោកាវាណំ បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ^(១)
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ ណោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោកាវាណំ បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៨២] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ បច្ឆិម-
 ចិត្តសមដ្ឋានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ
 ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ
 ចតុរោកាវាណំ បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ

---

១ ឱ. សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេតិ ឯត្ថ សុទ្ធាវាសំ ឧប្បជ្ជន្តានន្តិ ទិស្សន្តិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ
 និងបញ្ចារោការៈ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌
 ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ
 កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនធ្លាប់
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ
 ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចារោការៈ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏ធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។

[១៨២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជនអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត
 នោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចារោការៈ ធ្លាប់កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទវារោ

តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធា-
 វាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ទោ ច តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោកា-
 វានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៨៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ នត្តិ ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៨៤] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ នត្តិ ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៨៥] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទវារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុ-
សលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោ-
ការៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏ធ្លាប់កើតឡើង
ហើយដែរ ។

[១៨៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ មិន
មានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
ឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[១៨៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
កើតឡើង ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
ឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[១៨៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នត្ថិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៨៦] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។

[១៨៧] យស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។
សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ កុ-
សលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ អកុស-
លា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលកិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ដោ ច តេសំ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ កុសលា
ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
កើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ
ឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[១៨៦] ពួកកុសលធម៌ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[១៨៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កាលប្រព្រឹត្តទៅ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏
មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀង
ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកកុ-
សលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
មែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ក៏នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

[១៨៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ ។
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[១៨៩] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ ។
ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ឧប្បាទវារំ និដ្ឋិតំ ។

[១៩០] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តីតិ ។ នោ ។ យស្ស វា
បន អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស កុសលា
ធម្មា និរុដ្ឋន្តីតិ ។ នោ ។

[១៩១] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តីតិ ។ អរូបេ កុស-
លានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[១៨៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល នោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

[១៨៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនធ្លាប់កើតឡើង ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គល នោះ មិនធ្លាប់កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ធ្លាប់កើតឡើងហើយ ។

ចប់ ឧប្បាទវារៈ ។

[១៩០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអកុសល- ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។

[១៩១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួក អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុង អរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ

បញ្ចវេកាវេ កុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ កុសលា
 ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ^(១) តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋន្តិ បញ្ចវេកាវេ កុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 និរុដ្ឋន្តិ ។

[១៩២] យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ
 ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ ច
 តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ បញ្ចវេកាវេ អកុ-
 សលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា
 និរុដ្ឋន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុ-
 ដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ

---

១ ឱ. ឯត្ថន្តវេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសល
 ទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំង
 អស់នោះ កាលច្បុត រលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 កុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
 ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុ-
 សលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[១៩២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 នោះ រលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់
 ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេ-
 ការភព ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់
 ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត
 រលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ បញ្ចវេកាវេ
អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុដ្ឋន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[១៩៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[១៩៤] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
ចតុវេកាវេ បញ្ចវេកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[១៩៥] យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ អកុសលា
ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងភ្នំភ្នំក្លិណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុង
បញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[១៩៣] ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌
រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ រលត់
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។

[១៩៤] ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុង
ទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និង
បញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[១៩៥] ពួកអកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់
ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុដ្ឋន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[១៩៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ នោ ។
យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ នោ ។

[១៩៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អរូបេ កុសលានំ
ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ
ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ បញ្ចរោការេ
កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា
និរុដ្ឋន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចរណ្ណានំ បរត្តេ កុសលវិប្ប-
យុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ^(១) តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
បញ្ចរោការេ កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យា-
កតា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ អសញ្ញសត្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺ ក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេកា-
រភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[១៩៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។

[១៩៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលទាំង-
ឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអព្យា-
កតធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត រលត់
ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសល
ទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

[១៩៨] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។ អរូបេ
 អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ បញ្ចវេកាវេ អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យា-
 កតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋន្តិ ។ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ អកុសល-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ បញ្ចវេកាវេ អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ អកុសលា
 ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[១៩៩] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ អកុសលានំ
 ភន្តក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
 នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[១៩៨] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំភ្នំក្នុងណាៈ នៃអកុ-
សលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុង
ទីនោះ ក្នុងភ្នំភ្នំក្នុងណាៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំង
ពួកអព្យាកតធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់
ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាល
ច្បុត រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំភ្នំក្នុងណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទី
នោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ភ្នំភ្នំក្នុងណាៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុ-
សលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[១៩៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងភ្នំភ្នំក្នុងណាៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ
ទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ និរោធសមា-
បន្ទានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន
និរុដ្ឋន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា
បន អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តស្ស កុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ កុសលា ភន្តក្ខណោ តេសំ
អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ឆោ ច តេសំ កុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អកុសលវិប្បយុត្តកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
និរោធសមាបន្ទានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អកុសលា
ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។
[២០០] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ
ចវន្តានំ បវត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ^(១)
តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ឆោ ច តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ឧប្បជ្ជន្តានំ
បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ អកុសលានំ
ភន្តក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ

១ ឱ. ឯត្ថន្តរេ និរោធសមាបន្ទានំ អសញ្ញាសត្តានន្តិ ន ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់
 និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិន
 រលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុង
 ភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
 មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺ
 លោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២០០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកអព្យា-
 ភតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់
 ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាភតធម៌ របស់
 ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃអកុសល
 ទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា បន
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា
ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អរូបេ កុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ដោ ច តេសំ កុស-
លា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ អកុសលានំ ភដ្ឋក្ខ-
ណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលា
ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។

[២០១] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ
ចវន្តានំ បវត្តេ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ដោ ច តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ
បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលានំ
ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ច និរុដ្ឋន្តិ
អព្យាកតា ច ធម្មា ច និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា
បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តស្ស អកុស-
លា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ
ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
 របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់
 ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
 នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភពទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
 មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ
 កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុង
 អរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកកុសលធម៌
 ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២០១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត មិនរលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
 រលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាល
 កើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់
 ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ មិនរលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភពទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ
ឧបបន្តន្តានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ
កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

[២០២] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២០៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ និរុជ្ឈន្តិ ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[២០៤] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ និរុជ្ឈន្តិ ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[២០៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងភ្នំក្នុងណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្នុងណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២០២] ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២០៣] ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២០៤] ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២០៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន និរុដ្ឋន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
 និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិ-
 ប្បយុត្តអកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ កុស-
 លា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច ន និរុដ្ឋន្តិ ។

[២០៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចរណានំ បវត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
 ឆោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្នុងភ្នំណាៈ
 នៃអកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
 រលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
 ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្នុងភ្នំណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
 មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
 ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្នុងភ្នំណាៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំ-
 ក្នុងភ្នំណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល និងចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២០៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនរលត់ ក្នុងទី
 នោះ ក្នុងភ្នំក្នុងភ្នំណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែ
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរូបេ អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុស-
 លា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 និរុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។
 អរូបេ កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ដោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច
 ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។

[២០៧] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និ-
 រុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស^(១)
 ភន្តក្ខណោ^(២) តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
 ដោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ

---

១ ឱ. អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ។ ២ ឱ. ឯត្ថន្តរេ អសញ្ញសត្តានន្តិ ខាយតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់
 ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រភ្នែក រៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រភ្នែកៈ
 នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភពទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន
 នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រភ្នែកៈ
 នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុង
 បវត្តិកាល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២០៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
 ក្នុងភ័ក្ត្រភ្នែកៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល តែពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អរូបេ អកុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។

[២០៨] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២០៩] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ង្គក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ង្គក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ង្គក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២០៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

[២០៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២១០] យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២១១] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២១២] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ឆោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ចតុវេកាវេ បញ្ចវេកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ។

[២១៣] យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២១០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

[២១១] ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២១២] ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញសត្វ តែពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

[២១៣] ពួកអកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញសត្វ

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

នោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ចតុរោការេ
បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត អកុ-
សលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ។

[២១៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធា-
វាសានំ ទុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមាណេ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ
កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ឥតរេសំ ចតុរោការាវនំ
បញ្ចរោការាវនំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ន ធម្មា
និរុជ្ឈិត្ត កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ។

[២១៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ អសញ្ញ-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

តែពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួក អកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

[២១២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុង ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

[២១៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុង ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា ធ្លាប់រលត់ ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី នោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួក អព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនធ្លាប់រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតវេសំ ចតុរោកាវាណំ បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត កុសលា ច ធម្មា
និរុដ្ឋិត្ត ។

[២១៦] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ដោ ច តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោកា-
វាណំ បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុដ្ឋិត្ត អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ។

[២១៧] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស កុស-
លា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[២១៨] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ
និងបញ្ចវេការៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់
ហើយដែរ ។

[២១៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
ចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសល-
ធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

[២១៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[២១៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[២១៩] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[២២០] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២២១] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[២២២] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តត្ថ អកុ-
សលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

ធម្មយមកៈ បរត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[២១៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[២២០] ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអ-
កុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២២១] ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២២២] ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២២៣] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ សុទ្ធា-
 វាសានំ ទុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមានេ^(១) អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
 ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

[២២៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។
 សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ^(២) តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

---

១ ឱ. ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេតិ ន វិជ្ជន្តិ ។ ឯត្ថ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេតិ ឯវមេវ
 ទិស្សន្តិ ។ ២ ឱ. សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២២៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
 ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ កាលអកុសលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
 ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
 មែន កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ឯពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌
 របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២២៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកអសញ្ញសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯ
 ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិន
 រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

[២២៥] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុ-
 ជ្ឈិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
 សុទ្ធាវាសាជំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តាជំ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត ឆោ ច
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត សុទ្ធាវាសំ
 ឧបបដ្ឋន្តាជំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២២៦] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អក្កមក្កស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 ឆោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតរេសំ
 តេសំ កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ-
 តិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បរត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[២២៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២២៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរលត់ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ អើ ។

[២២៧] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្ក-
 ក្ខណោ អរហន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ ដោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
 ឥតវេសំ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

[២២៨] យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
 លភិស្សន្តិ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ដោ
 ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ
 តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុសលា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

[២២៩] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២២៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងរលត់ ក្នុងភ្នំក្នុងភ្នំណាៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។

[២២៨] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងរលត់ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។

[២២៩] ពួកកុសលធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

[២៣០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ^(១) ។
 អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុសលា
 ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុ-
 សលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ^{តិ} ។ អាមន្តា ។

[២៣១] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ^{តិ} ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ-
 តិ^(២) ។ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ

---

១ ឱ. ឯត្ថន្តរេ ចតុរោកាវេ បញ្ចរោកាវេតិ ទិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[២៣០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
 នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ និងបញ្ច-
 វេការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៣១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
 ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត និងរបស់ពួកអសញ្ញ-
 សត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឥតវេសំ ចតុវោកាវាណំ បញ្ចវោកាវាណំ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា
និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

[២៣២] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្ស-
ន្តិ តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អហាមន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុវោ-
កាវាណំ បញ្ចវោកាវាណំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

[២៣៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ
តស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តិ ។ អក្កមក្កស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុ-
វោការៈ និងបញ្ចវោការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏
នឹងរលត់ដែរ ។

[២៣២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គ
ដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវោការៈ និងបញ្ចវោការៈ
នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។

[២៣៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ទេ

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស និពោធារោ

នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ អក្ក-
មក្កស្ស ភន្តក្ខណោ អរហន្តានំ តេសំ អកុសលា ច
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

[២៣៤] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អក្ក-
មក្កស្ស ភន្តក្ខណោ អរហន្តានំ តេសំ កុសលា ធម្មា
ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ កុស-
លា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា
ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ-
តិ ។ អាមន្តា ។

[២៣៥] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិ-
ស្សន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ-
តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត នឹងមិនរលត់ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។

[២៣៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់
ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ តែ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃ
បច្ចិមចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ អើ ។

[២៣៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអ-
ព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់
ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជននោះ
ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ទេ
តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃបច្ចិមចិត្តទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា
បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស អកុ-
សលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៣៦] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ បេ ។

[២៣៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្ស-
ន្តិតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ
អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

[២៣៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ-
តិ ។ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ អសញ្ញ-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
នឹងមិនរលត់ឬ ។ អើ ។

[២៣៦] ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៣៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រ-
សើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹង
មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត
និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។

[២៣៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត និងរបស់ពួកអសញ្ញា-
សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ
បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា
ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៣៩] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។
អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ-
តិ ។ អាមន្តា ។

[២៤០] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
មែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ភ្នំភ្នំណាៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា
ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៣៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រ-
សើរ នឹងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំភ្នំណាៈ
នៃបច្ច័មចិត្ត ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៤០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
 កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ^(១) ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អកុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ឆោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា និរុ-
 ដ្ឋន្តិ កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[២៤១] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តស្ស កុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ និរោធស-
 មាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិត្ត ឆោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុដ្ឋិត្ត កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[២៤២] យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

---

១ ឱ. អយំ បាហោ យេកុយ្យេន ន ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់
ហើយ ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអកុស-
លធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃកុសលទាំង-
ឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២២១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោក
ដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ
នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសល-
ធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន
នោះ រលត់ហើយ ក្នុងភក្ដីក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
កុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២២២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋិត ទោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុ-
 ដ្ឋន្តិ អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋិត អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[២៤៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។ បេ ។

[២៤៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្ត-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត ទោ
 ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ កុសលានំ
 ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត
 កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[២៤៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអ-
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធិ និងពួកអសញ្ញាសត្វ
រលត់ហើយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ
ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
អកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២៤៣] ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៤៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទី
ណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២៤៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភដ្ឋ-
 ក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
 កុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិ ។

[២៤៦] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិ អកុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត អកុសលា
 ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិ ។

[២៤៧] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា
 ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ក្នុងទីនោះទេ
 ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គ-
 ក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២២៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ
 ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ក្នុងទីនោះឬ ។
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុង
 ទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ
 ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គ-
 ក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២២៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធហោ

យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ នត្តិ ។

[២៤៨] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ នត្តិ ។

[២៤៩] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ នត្តិ ។

[២៥០] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ។ បេ ។

[២៥១] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ន និរុដ្ឋិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
ន និរុដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ
អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា
ន និរុដ្ឋិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៤៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ទេឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៤៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ទេឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៥០] ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៥១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុង
ទីនោះ ក្នុងភ្នំភ្នំក្នុងនោះ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្នុងនោះ
នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
ទីនោះ ក៏មិនមែន កាលចិត្តទី ២ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រ-
ព្រឹត្តទៅ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ក្នុង
ទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៥២] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ សព្វេ-
សំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ភន្តិក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ឆោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ
កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា
ន និរុដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៥៣] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តិតិ-
តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសល-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ឆោ ច តេសំ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧប-
បដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៥២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៥៣] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមកេ បរត្តិវារស្ស និពោធាវោ

អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ អកុ-
សលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ អាមត្តា ។

[២៥៤] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ អក្កមក្កស្ស កង្ក-
ក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ កុសលា
ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ទោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុ-
ដ្ឋិត្តិតិ ឥតរេសំ កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ
កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត អកុសលា ច ធម្មា
និរុដ្ឋិត្តិតិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា
និរុដ្ឋិត្តិតិ តស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និពោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញ-
សត្តានំ តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ ទោ ច
តេសំ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ កុសលានំ កង្កក្ខណោ
តេសំ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ កុសលា ច
ធម្មា និរុដ្ឋិត្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវៈ

ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៥២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ រលត់ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធន និងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[២៥៥] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស កុស-
 លា ធម្មា និរុដ្ឋន្តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ និរោធស-
 មាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[២៥៦] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស អកុស-
 លា ធម្មា និរុដ្ឋន្តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ និរោធស-
 សមាបន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 អកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ ។

[២៥៧] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានិ ។ មេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៥៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអព្យាកត-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
 រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោក
 ដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃ
 ចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្លុណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ
 នឹងរលត់ ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏
 រលត់ដែរ ។

[២៥៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
 នោះ រលត់ដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺ
 លោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្លុណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងភ្នំក្នុងក្លុណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
 អកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២៥៧] ពួកកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

[២៥៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋាស្សនីតិ ។ អក្ក-
 មក្កស្ស កង្កក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សនិ តស្ស ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុស-
 លា ធម្មា និរុដ្ឋាស្សនិ ឥតវេសំ កុសលានំ កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋានិ អកុ-
 សលា ច ធម្មា និរុដ្ឋាស្សនិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋាស្សនិ តស្ស តត្ថ កុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋានីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋាស្សនិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានិ កុសលានំ កង្កក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋាស្សនិ កុសលា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋានិ ។

[២៥៩] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋាស្សនីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋាស្សនិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[២៥៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
 អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា ក្នុងភ័ក្ត្រណាៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ រលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រណាៈ នៃចិត្ត
 នោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ
 ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រណាៈ នៃ
 កុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួក
 កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រណាៈ នៃ
 ចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌
 របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រណាៈ នៃកុសលទាំងឡាយ
 ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២៥៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្ត្ត-
 ក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋានីស្សន្តិ ណោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុ-
 ដ្ឋានី កុសលានំ ភន្ត្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋានី ។

[២៦០] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានី
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សន្តិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋានី
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋានីតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ភន្ត្តក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សន្តិ ណោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋានី អកុសលានំ ភន្ត្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋានីស្សន្តិ អកុសលា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋានី ។

[២៦១] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានី
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានីស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកត-
ធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃ
កុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២៦០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួក
អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។

[២៦១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តេសំ អកុ-
 សលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
 ភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ កុស-
 លា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អក្ក-
 មក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
 បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ អកុ-
 សលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា
 ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហ-
 ន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ
 តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច
 ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។
 [២៦២] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជនទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រភ័ណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភ័ក្ត្រភ័ណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រភ័ណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២៦២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ
 តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន
 និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៦៣] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ភក្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ នោ ច តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភក្ក-
 ក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា
 ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៦៤] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់
 និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រភ័ណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទភ័ណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌របស់ពួកជននោះ
 មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រភ័ណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិន
 រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
 រលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។ អើ ។

[២៦៣] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួក
 អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ទេឬ ។ ពួកអកុសលធម៌
 របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួក
 អសញ្ញាសត្វ មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រភ័ណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល
 ក្នុងឧប្បាទភ័ណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ជននោះ នឹងមិន
 រលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់
 ក្នុងភ័ក្ត្រភ័ណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ទេឬ ។ អើ ។

[២៦៤] ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

[២៦៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
និរុដ្ឋានិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុ-
ដ្ឋានិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សនិ តស្ស ចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
ច ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋា-
និ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
និរុដ្ឋានិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ ។
អក្កមក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ក-
មក្កំ បដិលភិស្សនិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ ឆោ ច តេសំ
តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទ-
ក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
បដិលភិស្សនិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ
កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[២៦៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬទេ ។ ពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំ-
 ក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត តែ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន
 ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ
 និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃ
 ចិត្តណា នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ
 ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក
 ជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងភ្នំ-
 ក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃចិត្ត
 នោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
 មែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គ
 ដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។

[២៦៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋាស្សនីតិ ។ សព្វេ-
 សំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន និរុដ្ឋានិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
 និរុដ្ឋាស្សនិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 កុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ន និរុដ្ឋាស្សនិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ច ន និរុដ្ឋាស្សនិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 និរុដ្ឋានីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៦៧] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុ-
 ដ្ឋានិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋាស្សនី-
 តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសល-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋាស្សនិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភន្តិ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋានិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋាស្សនិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋាស្សនិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៦៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ ពួក
 កុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
 ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន
 ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ
 នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[២៦៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទី
 ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនរលត់ ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិន
 មែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ភង្គក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តីតិ ។ អាមន្តា ។

[២៦៨] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តីតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋំនំ
អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិ-
លភិស្សន្តិ តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ណោ ច
តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ
កុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត អកុសលា ច ធម្មា
និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
ស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២៦៩] យស្ស កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋ-
ក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ណោ ច តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ កុសលា
ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
កុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២៧០] យស្ស អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តីតិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[២៦៨] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ រលត់ហើយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ រលត់ហើយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

[២៦៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្នុងនោះ នៃបច្ច័មចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ រលត់ហើយ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

[២៧០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្នុងនោះ នៃបច្ច័មចិត្ត

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ
តេសំ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត អព្យាកតា
ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តា-
តិ ។ អាមន្តា ។

[២៧១] យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ។ បេ ។

[២៧២] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្ក-
សមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្ក-
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត នោ
ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ
ចតុរោការានំ បញ្ចរោការានំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា
និរុដ្ឋិត្ត អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា
បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ឥតវេសំ
ចតុរោការានំ បញ្ចរោការានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ រលត់ហើយ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹង រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។

[២៧១] ពួកកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៧២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទី ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹង មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចារោការៈ រលត់ហើយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី នោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួក អកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសល- ធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសល- ធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចារោ- ការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធរាពោ

[២៧៣] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ បច្ឆិម-
 មចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។
 សុទ្ធាវាសាទំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តាទំ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ណោ ច
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោ-
 កាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ។

[២៧៤] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ បច្ឆិ-
 មចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិត្ត ណោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកា-
 វាទំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[២៧៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្នុងភ្នំណាៈ នៃបច្ច័មចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

[២៧៤] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្នុងភ្នំណាៈ នៃបច្ច័មចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អ-
 កុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ
 ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ឥតវេសំ ចតុវោកាវានំ បញ្ចវោកាវានំ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុ-
 សលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ។

[២៧៥] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស កុ-
 សលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។

[២៧៦] យស្ស កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ និរុដ្ឋិត្ត ។

[២៧៧] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ
រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ
កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញសត្វនោះ នឹងរលត់
ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុង
ទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
ចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសល-
ធម៌ ក៏រលត់ហើយដែរ ។

[២៧៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

[២៧៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌
របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

[២៧៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់

ធម្មយមកេ បវត្តិវាស្ស និរោធារោ

តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិតតាតិ ។ និរុជ្ឈិត ។

[២៧៨] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត ។ បេ ។

[២៧៩] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត

តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ សុទ្ធា-

វាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ កុសលា

ធម្មា ន និរុជ្ឈិត ណោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា

ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ

កុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិត អកុសលា ច ធម្មា ន

និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា

ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-

តាតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស

អនន្តវា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា

ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ណោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា

ធម្មា ន និរុជ្ឈិត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុ-

សលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា

ន និរុជ្ឈិត ។

[២៨០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត

តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បរត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។

[២៧៨] ពួកកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[២៧៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជន ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។

[២៨០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
និរុដ្ឋិតាតិ ។ និរុដ្ឋិត ។

[២៨១] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា
ន និរុដ្ឋិតាតិ ។ និរុដ្ឋិត ។

និរោធហំ និដ្ឋិតំ ។

[២៨២] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោ ។

[២៨៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង
មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។

[២៨១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា
នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។

ចប់ និរោធារៈ ។

[២៨២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

[២៨៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[២៨៤] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ នោ ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តស្ស អកុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នោ ។

[២៨៥] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាមន្តា ។

[២៨៦] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[២៨៧] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ អព្យា-
កតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យា-
កតា ធម្មា និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[២៨៤] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ដែរឬ ។ មិនមែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

[២៨៥] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៨៦] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[២៨៧] ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ លោ
 ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្នន្តិ ចតុរោការេ
 បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បន្នន្តិ ។

[២៨៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្នន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ លោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្នន្តិតិ ។ លោ ។

[២៨៩] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្នន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ លោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្នន្តិតិ ។ លោ ។

[២៩០] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្នន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិតិ ។ លោ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្នន្តិតិ ។ លោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកអកុសល-
ធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ ក្នុងទីនោះ
គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើត
ឡើងដែរ ។

[២៨៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។

[២៨៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិន
មែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
មិនមែនទេ ។

[២៩០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិន
មែនទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
មិនមែនទេ ។

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធភារោ

[២៩១] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អកុសលានំ ភក្ក-
 ក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច
 តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ កុសលវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ភក្កក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
 ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា
 ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ កុស-
 លវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និ-
 រុជ្ឈន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[២៩២] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ និរោធាវារៈ

[២៩១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រភ្នែកៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រភ្នែកៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងឧប្បាទភ្នែកៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទភ្នែកៈ នៃកុសលទាំងឡាយ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញសត្វ មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទភ្នែកៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រភ្នែកៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[២៩២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចរដ្ឋានំ បរត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ^(១) តេសំ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ឧបបដ្ឋដ្ឋានំ បរត្តេ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុស-
 លាកុសលានំ^(២) ភន្តិក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ កុសលានំ ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ដោ
 ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ឧប-
 បដ្ឋដ្ឋានំ បរត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ អរូបេ កុសលាកុសលានំ ភន្តិក្ខណោ តេសំ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[២៩៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។

---

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញសក្កានន្តិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ឱ. សព្វត្ត
 កុសលានន្តិ ទិស្សតិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[២៩៣] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ អកុស-
 លវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលាកុ-
 សលានំ ភន្តក្ខណោ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ អកុ-
 សលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលា-
 កុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[២៩៤] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[២៩៥] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។ និរុជ្ឈន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្នុងនៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន នោះ មិនរលត់ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្នុងនៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្នុងនៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គល នោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្នុងនៃអកុសលទាំងឡាយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជនទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងភ័ក្ត្រក្នុងនៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្នុងនៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[២៩២] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៩៥] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នត្ថិ ។

[២៩៦] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ និរុដ្ឋន្តិ ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ នត្ថិ ។

[២៩៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។
អកុសលានំ ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជន្តិ ោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា
ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
កុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ោ
ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៩៦] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាក-
តធម៌ មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៩៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ
នៃអកុសលទាំងឡាយទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏
មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា
មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ តែពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ កុសលវិប្ប-
យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ កុសលា ច
ធម្មា ន ឧប្បន្ឋន្តិ ។

[២៩៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្ឋន្តិ
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិតិ ។ សព្វេសំ
ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្ឋន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យា-
កតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ សព្វេសំ ឧបបន្ឋន្តានំ បវត្តេ
កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុស-
លាកុសលានំ ភន្តក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា
ន ឧប្បន្ឋន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ ។ យស្ស
វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋន្តិ តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្ឋន្តិតិ ។ កុសលានំ ឧប្បា-
ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ
នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្ឋន្តិ
សព្វេសំ ឧបបន្ឋន្តានំ បវត្តេ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ អរូបេ កុសលាកុសលានំ ភន្តក្ខណោ
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញសត្វនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
ប្រាសចាកអកុសល ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[២៩៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួក
អព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់
បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិន
រលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន
ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជនទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់
ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូប-
ភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងបវត្តិកាល

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[២៩៩] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិតិ ។
សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ តេសំ
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ណោ ច តេសំ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ បវត្តេ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អរូបេ កុសលាកុសលានំ ភន្តិក្ខណោ តេសំ តត្ថ
អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច
ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ ណោ ច តេសំ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ សព្វេសំ ឧបបជ្ជន្តានំ
បវត្តេ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
អរូបេ កុសលាកុសលានំ ភន្តិក្ខណោ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣០០] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[២៩៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ កាលកើតឡើង មិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃកុសលនិងអកុសលទាំងឡាយ ក្នុងអរូបភព ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងបវត្តិកាល ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

[៣០០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត តស្ស កុ-
សលា ធម្មា ឧប្បន្និតាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣០១] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត តស្ស កុសលា ធម្មា
ឧប្បន្និតាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣០២] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត តស្ស អកុសលា ធម្មា
ឧប្បន្និតាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣០៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និត តត្ថ
អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
បន អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បន្និតាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣០៤] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និត តត្ថ អព្យា-
កតា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យា-
កតា ធម្មា និរុដ្ឋិត តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និតាតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌
របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣០១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌
របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣០២] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣០៣] ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣០៤] ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌
រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត ដោ
ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ចតុវេកាវេ បញ្ច-
វេកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត កុសលា
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ។

[៣០៥] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា និរុដ្ឋិត ដោ ច តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជិត ចតុវេកាវេ បញ្ចវេកាវេ តត្ថ អព្យាកតា ច
ធម្មា និរុដ្ឋិត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត ។

[៣០៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត តស្ស
តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិត តស្ស តត្ថ កុ-
សលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ អកុ-
សលេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
និរុដ្ឋិត ដោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួក
កុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ រលត់
ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួក
កុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

[៣០៥] ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុង
អសញ្ញាសត្វ តែពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឯ
ពួកអព្យាកតធម៌ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ច-
វេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

[៣០៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

ឥតវេសំ ចតុរោកាវាណំ បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ តត្ថ
អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត កុសលា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣០៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវា-
សានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញុសត្តានំ តេសំ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ ចតុរោកាវាណំ
បញ្ចរោកាវាណំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា
និរុដ្ឋិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣០៨] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញុ-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិត្ត

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវារៈ

ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ
និងបញ្ចវេការៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើត
ឡើងហើយដែរ ។

[៣០៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី
នោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
ចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសល-
ធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

[៣០៨] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
ឥតវេសំ ចតុវោកាវាទំ បញ្ចវោកាវាទំ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត អកុសលា ច ធម្មា
ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣០៩] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។
យស្ស វា បន បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត
តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[៣១០] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[៣១១] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុ- វេការៈ និងបញ្ចវេការៈ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសល- ធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

[៣០៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិន មានទេ ។

[៣១០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិន មានទេ ។

[៣១១] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួក អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៣១២] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣១៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តត្ថ កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[៣១៤] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។ យត្ថ
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

[៣១៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវា-
សានំ ទុតិយេ អកុសលេ ចិត្តេ វត្តមារេ តេសំ តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត រោ ច តេសំ តត្ថ អកុ-
សលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ អ-
សញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

[៣១២] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ ឈ្មោះថា
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣១៣] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួក
អព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌
ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣១៤] ពួកអកុសលធម៌ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ រលត់ហើយ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ ឈ្មោះថាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣១៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលអកុសលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុង
ប្រព្រឹត្តទៅ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ
ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ
កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាសៈ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។

[៣១៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិតាតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញសត្តានំ
តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត ដោ ច តេសំ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋ-
ន្តានំ^(១) តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត
អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត តស្ស តត្ថ
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។

[៣១៧] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជិត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិតាតិ ។
សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញ-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត

១ ឱ. សុទ្ធាវាសានំ ឧប្បត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណេតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣១៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣១៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធហារោ

នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣១៨] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តវា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស
 វា បន អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣១៩] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋំនំ
 អវហន្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវារៈ

តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ កាលចូលទៅ កាន់ សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិន រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣១៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួក អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ (ពួកជន) ដែលនឹង បាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ពួកកុសលធម៌ របស់ ពួកជននោះ នឹងកើតឡើង តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹង មិនរលត់ទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងកើត ឡើង ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣១៩] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាង ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក ព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នោះ នឹងរលត់

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ
តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច
ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

[៣២០] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុស-
លា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ឥតវេសំ តេសំ អព្យាកតា ច
ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

[៣២១] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តត្ថ កុសលា
ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣២២] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អា-
មន្តា ។ យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
ស្សន្តិ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឯពួក
អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនោះ នឹងរលត់ ទាំងពួកកុសល-
ធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[៣២០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត
អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន
នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងរលត់ (ក្នុងលំដាប់
នៃចិត្តនោះ) តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ នឹងរលត់ ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[៣២១] ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសល-
ធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌
នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣២២] ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យា-
កតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកត-
ធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ធម្មយមកេ បរិគ្គិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ
ច តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ចតុរោការេ
បញ្ចរោការេ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
កុសលា ច ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[៣២៣] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ
តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។
យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តត្ថ អ-
កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ
អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តត្ថ អកុសលា
ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[៣២៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
តស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ
តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតរេសំ ចតុរោការេ
រាជំ បញ្ចរោការេរាជំ តេសំ យត្ថ កុសលា ច ធម្មា
ឧប្បន្និស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកកុសលធម៌ នឹងកើតឡើងដែរ ។

[៣២៣] ពួកអកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងអសញ្ញាសត្វ តែពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ គឺក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[៣២៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុវេការៈ និងបញ្ចវេការៈ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣២៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្ស-
ន្តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ដោ ច
តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ឥតវេសំ
ចតុរោកាវានំ បញ្ចរោកាវានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[៣២៦] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និ-
ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ-
តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ដោ
ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បន្និស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣២៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចារោការៈ
នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងកើតឡើងដែរ ។

[៣២៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀង
ដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏
ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែ
ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

ឥតវេសំ ចតុវោកាវាណំ បញ្ចវោកាវាណំ តេសំ តត្ថ
អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា
ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[៣២៧] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ
តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អ-
នន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន
និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ
អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា
ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[៣២៨] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អក្កមក្ក-
សមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និ-
ស្សន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ
បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន
ឧប្បន្និស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ
តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ
និងបញ្ចារោការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹង
កើតឡើងដែរ ។

[៣២៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ
នោះ នឹងមិនរលត់ទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

[៣២៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌
របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ នោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនរលត់
ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្តនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃបច្ចិមចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសល-
ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣២៩] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បវិស្សន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អក្ក-
 មក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បវិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភក្កក្កុលោ តេសំ អក្ក-
 សលា ច ធម្មា ន ឧប្បវិស្សន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បវិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣០] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បវិស្សន្តិ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ថ វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បវិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣១] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បវិស្សន្តិ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បវិស្សន្តិ ។ នត្ថិ ។

[៣៣២] យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បវិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣២៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
 ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសល-
 ធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់
 ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា
 នឹងមិនកើតឡើង តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់
 ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ភ្នំក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអកុ-
 សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣៣០] ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
 អកុសលធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
 អកុសលធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៣១] ពួកកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួក
 អព្យាកតធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៣២] ពួកអកុសលធម៌ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
យត្ថ វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ ។ នត្ថិ ។

[៣៣៣] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ន្និស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ-
តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បន្និស្សន្តិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ
បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បន្និស្សន្តិ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ ។

[៣៣៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បន្និស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន
និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បន្និស្សន្តិ
ឆោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាង
ទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៣៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់
ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន តែពួកកុ-
សលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និង
របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកកុសល-
ធម៌ ក៏នឹងមិនកើតឡើងដែរ ។

[៣៣៤] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏
ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បច្ឆិមចិត្តស្ស ភិក្ខុក្ខុណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣៥] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិ ទោ ច តេសំ
 តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស
 ភិក្ខុក្ខុណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិស្សន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៣៦] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិតតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុង
ភ្នំភ្នំណាៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទី
ណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។

[៣៣៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏
ប្រសើរ និងរបស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុង
លំដាប់ នៃចិត្តណា នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ តែពួកអព្យា-
កតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុ-
សលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំភ្នំណាៈ
នៃបច្ច័មចិត្ត ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុ-
សលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៣៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង
ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អកុសលា
 ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តី
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈិត្ត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តី ។

[៣៣៧] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តី តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តីតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ
 កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
 ឆោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តី កុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តី ។

[៣៣៨] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជន្តី តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិត្ត តស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តីតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៣៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភក្តីក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៣៨] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេ-
 សំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ អកុ-
 សលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត អកុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៣៩] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

[៣៤០] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ សព្វេសំ^(១) ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិត្ត
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

---

១ ឱ. សព្វេសន្តិ អយំ បាហោ សព្វត្ថ យេភុយ្យេន ន ទិស្សន្តិ ។ ឯត្ថ បទេ ចតុវាការេ
 បញ្ចវាការេតិ សព្វត្ថ ទិស្សន្តិយេវ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់
និរោធនិងពួកអសញ្ញសត្វ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
ដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌
របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន
នោះ រលត់ហើយ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួក
អកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៣៧] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៤០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់
ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
នោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត
តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯ
ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៣៤១] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិត ដោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈិត កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៤២] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិតាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត តស្ស
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិត
 ដោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ អកុ-
 សលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិត អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៤៣] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៣៤១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួក អព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុងទី នោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា- ទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៤២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា រលត់ហើយ ក្នុង ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វទាំងអស់នោះ រលត់ហើយ ក្នុង ទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ រលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា- ទក្ខណៈនៃអកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៤៣] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៤៤] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។ យស្ស
វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស កុសលា
ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៤៥] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។ និរុជ្ឈិត្ត ។
យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ នត្ថិ ។

[៣៤៦] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

[៣៤៧] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្តាតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
នោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិត្ត
សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៤៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៤៥] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយឬ ។ រលត់ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ មិនមានទេ ។

[៣៤៦] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៤៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន
យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ
អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តាតិ ។ សព្វេសំ
ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
ទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
ន និរុដ្ឋិត្ត សុទ្ធាវាសំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា
ន និរុដ្ឋិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៤៩] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្តា-
តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អកុសល-
វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ
ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៤៨] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៤៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនរលត់ហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សុទ្ធាវាសំ ឧបបដ្ឋន្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច
ធម្មា ន ឧប្បដ្ឋន្តិ អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត ។
យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិត្ត តស្ស
តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បដ្ឋន្តិតិ ។ អាមត្តា ។

[៣៥០] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បា-
នក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិ-
ស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ តេសំ កុសលា
ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា
និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ កុសលានំ ឧប្បានក្ខណោ
តេសំ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ អកុសលា ច
ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា
និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិតិ ។
សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
ឧប្បានក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
តេសំ អកុសលា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ
កុសលា ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ កុសលានំ ឧប្បានក្ខណោ
តេសំ អកុសលា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច
ធម្មា ឧប្បដ្ឋន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កាលចូលទៅ កាន់សុទ្ធាវាស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏មិនរលត់ហើយ ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនរលត់ ហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៥០] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ ចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ កុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសល- ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួក ជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភិក្ខុក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួក អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសល ទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៣៥១] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ យស្ស កុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខ-
 ណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធស-
 មាបដ្ឋានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៥២] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ តស្ស
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុស-
 លា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ
 អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធស-
 មាបដ្ឋានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ អព្យាកតា ធម្មា
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ នោ ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 អកុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អព្យាកតា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៥៣] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

[៣៥១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់
នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់ ក្នុង
ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃចិត្ត តែ
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌
របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ
ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៥២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ពួក
អព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់
បុគ្គលនោះ កើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជន ទាំង
អស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ នឹងរលត់
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ
ចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងទេ ឯពួក
អព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
អកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៥៣] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៥៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អក្ក-
 មក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្ក-
 មក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឥតវេសំ កុសលានំ
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្ត-
 ក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៥៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និ-
 រុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៥៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ក្រៅពីនេះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក កុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៥៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៥៦] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និ-
 រុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ អ-
 កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ កុសលានំ ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ អកុ-
 សលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៥៧] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវារៈ

ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទី
នោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភិក្ខុក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៥៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើង ក្នុងទី
ណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុង
ទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ នឹងរលត់ ក្នុងទី
នោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភិក្ខុក្ខណៈ
នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បា-
ទក្ខណៈ នៃកុសលទាំងឡាយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងដែរ ។

[៣៥៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើត-
ឡើង ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ដោ
 ច តេសំ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ អក្ក-
 មក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ភន្តិក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា
 បន អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា ន
 និរុជ្ឈិស្សន្តិ ដោ ច តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 អក្កមក្កស្ស ភន្តិក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភន្តិ-
 ក្ខណោ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 កុសលា ច ធម្មា ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

[៣៥៨] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធ
និងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
ចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន
នោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត
ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏
ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា មិនកើតឡើង ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត
នោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គល
នោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែល
នឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក៏មិនមែន ឯពួកអកុស-
លធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកជន
នោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិន
រលត់ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើត
ឡើងដែរ ។

[៣៥៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើត
ឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភក្ក-
 ក្ខណោ តេសំ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យា-
 កតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៥៩] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ អព្យា-
 កតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភក្កក្ខណោ
 តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា
 ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យា-
 កតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជន្តិតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦០] យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ បេ ។

ធម្មយមកៈ បរត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធារៈ

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣៥៩] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ គឺលោកដែលចូលកាន់និរោធនិងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងភ័ក្ត្រក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៣៦០] ពួកកុសលធម៌ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣៦១] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ ណោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស
 ភដ្ឋក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ ។ អក្កមក្កស្ស ឧប្បាទក្ខណោ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ
 ណោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 អក្កមក្កស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តស្ស ចិត្តស្ស ភដ្ឋ-
 ក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច
 ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៦១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជន ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃមគ្គដ៏ប្រសើរ និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក្នុងភង្គក្ខណៈ នៃចិត្តនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើតឡើងដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៣៦២] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ កុសលវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ អព្យាកតា ច
 ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦៣] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជន្តិ តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ អកុសលវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ន ឧប្បជ្ជន្តិ
 អព្យាកតា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៣៦២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះដែរ ឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកកុសល ក្នុងភ្នំ-ក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦៣] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកអកុសល ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ក្នុងភ្នំក្ខណៈ នៃបច្ច័មចិត្តទេ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងមិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តិ ។
អាមន្តា ។

[៣៦៤] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សិត្តិ ។ អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ
អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា អក្កមក្កំ បដិល-
ភិស្សន្តិ តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ទោ ច តេសំ
អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សិត្តិ ឥតរេសំ តេសំ កុសលា
ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សិត្តិ ។
យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សិត្តិ តស្ស
កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦៥] យស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សិត្តិ ។ បច្ឆិមចិត្តស្ស
ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ទោ ច
តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សិត្តិ ឥតរេសំ តេសំ
កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិ-
ស្សិត្តិ ។ យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សិត្តិ
តស្ស កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦៦] យស្ស អកុសលា ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត តស្ស អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សិត្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៦៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់នៃចិត្តណា កើតឡើងហើយ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ កើតឡើងហើយ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣៦៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងភ័ក្ត្រក្នុងនៃបច្ច័មចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ កើតឡើងហើយ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣៦៦] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ដែរឬ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

បច្ឆិមចិត្តស្ស ភដ្ឋក្ខណោ តេសំ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 ឥតវេសំ តេសំ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន
 អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស អកុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦៧] យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។ បេ ។

[៣៦៨] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។
 អក្កមក្កសមដ្ឋិនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុរោកាវានំ បញ្ចរោកាវានំ តេសំ
 តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច
 ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អកុ-
 សលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ
 វត្តមាណេ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តិ

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងកង្កក្ខណៈ នៃ បច្ឆិមចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ទេ ឯពួក អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ កើតឡើងហើយ ទាំង ពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើត ឡើងហើយឬ ។ អើ ។

[៣៦៧] ពួកកុសលធម៌ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៦៨] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ដែរឬ ។ ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយ មគ្គដ៏ប្រសើរ នឹងរបស់ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសល- ធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួក កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និង បញ្ចារោការៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏នឹង រលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង រលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុង ប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ
ចតុវោកាវាណំ បញ្ចវោកាវាណំ តេសំ តត្ថ អកុសលា
ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៦៩] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិតិ ។ បច្ឆិម-
ចិត្តស្ស ភន្តិក្ខុណោ តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា
ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា
និរុដ្ឋិស្សន្តិ ឥតវេសំ ចតុវោកាវាណំ បញ្ចវោកាវាណំ
តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា ច
ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិ-
ត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសាណំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាណេ អសញ្ញា-
សត្តាណំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ
នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតវេសំ
ចតុវោកាវាណំ បញ្ចវោកាវាណំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា
ច ធម្មា និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ
និងបញ្ចរោការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏កើត
ឡើងហើយដែរ ។

[៣៦៧] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
ពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុងកង្ក-
ក្ខណៈ នៃបច្ចិមចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់
ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
ចតុរោការៈ និងបញ្ចរោការៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអព្យា-
កតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គល
ណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ
កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញសត្វនោះ នឹងរលត់
ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះទេ ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វ
ចតុរោការៈ និងបញ្ចរោការៈ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកកុសលធម៌
ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

[៣៧០] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តីតិ ។ បច្ចិ-
 មចិត្តស្ស ភង្គក្ខុណោ តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្ត ដោ ច តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុ-
 ជ្ឈិស្សន្តី ឥតវេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ
 តេសំ តត្ថ អកុសលា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត អព្យាកតា
 ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តី ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យា-
 កតា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តី តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសាទំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាទេ
 អសញ្ញាសត្តាទំ តេសំ តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តី ដោ ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត
 ឥតវេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចរោកាវាទំ តេសំ តត្ថ
 អព្យាកតា ច ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តី អកុសលា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៧១] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តីតិ ។ នត្តិ ។
 យស្ស វា បន អកុសលា ធម្មា និរុជ្ឈិស្សន្តី តស្ស
 កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

[៣៧០] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។
 ពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក្នុង
 ភ្នំក្នុងណាៈ នៃបច្ចិមចិត្ត តែពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹង
 មិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ ក្រៅពី
 នេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចារោការៈ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះ ទាំងពួកអព្យាកតធម៌ ក៏នឹងរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យា-
 កតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់
 បុគ្គលនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់
 ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វនោះ នឹងរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអព្យាកតធម៌ របស់ពួក
 ជននោះ ក្រៅពីនេះ គឺពួកសត្វចតុរោការៈ និងបញ្ចារោការៈ នឹងរលត់
 ក្នុងទីនោះ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏កើតឡើងហើយដែរ ។

[៣៧១] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
 ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។
 ម្យ៉ាងទៀត ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងរលត់ ពួកកុសល-
 ធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៣៧២] យស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៧៣] យស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិតិ ។ នត្ថិ ។
 យស្ស វា បន អព្យាកតា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ
 តស្ស អកុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៧៤] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។ មេ ។

[៣៧៥] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិ-
 ស្សន្តិតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ
 តេសំ តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត ទោ
 ច តេសំ តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុជ្ឈិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៧២] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួក
កុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនកើត
ឡើងហើយ ។

[៣៧៣] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ឬ ។ មិនមានទេ ។
ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ពួក
អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ កើត
ឡើងហើយ ។

[៣៧៤] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ។ បេ ។

[៣៧៥] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះដែរ
ឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ពួក
កុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ តែពួក
អកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន

ធម្មយមកេ បវត្តិវារស្ស ឧប្បាទនិរោធារោ

អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ កុសលា ច ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត អកុសលា ច ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន និរុដ្ឋិ-
 ស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អក្កមក្កសមដ្ឋីនំ អរហន្តានំ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្ត-
 វា អក្កមក្កំ បដិលភិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ អកុសលា
 ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ នោ ច តេសំ តត្ថ កុសលា
 ធម្មា ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ អ-
 កុសលា ន ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ កុលសា ច
 ធម្មា ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៧៦] យស្ស យត្ថ កុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។
 និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
 ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ កុសលា ធម្មា ន
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៧៧] យស្ស យត្ថ អកុសលា ធម្មា ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ អព្យាកតា ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។

ធម្មយមកៈ បវត្តិវារៈ ឧប្បាទនិរោធាវៈ

ឯពួកកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកអកុសលធម៌ ក៏មិនរលត់ដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួក អកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះដែរឬ ។ ពួកអកុសល- ធម៌ របស់ពួកព្រះអរហន្ត អ្នកព្រមព្រៀងដោយមគ្គដ៏ប្រសើរ និងរបស់- ពួកជននោះ ដែលនឹងបាន នូវមគ្គដ៏ប្រសើរ ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ តែពួកកុសលធម៌ របស់ពួកជននោះ មិនកើត ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ក៏មិនមែន ឯពួកអកុសលធម៌ របស់ពួកអសញ្ញា- សត្វនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះទេ ទាំងពួកកុសលធម៌ ក៏មិនកើត ឡើងហើយដែរ ។

[៣៧៦] ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះ ឬ ។ នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹង មិនរលត់ ក្នុងទីណា ពួកកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[៣៧៧] ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលនោះ នឹងមិនរលត់ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

និរុដ្ឋិស្សន្តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ អព្យាកតា
ធម្មា ន និរុដ្ឋិស្សន្តិ តស្ស តត្ថ អកុសលា ធម្មា ន
ឧប្បទ្ខិតាតិ ។ ឧប្បទ្ខិត ។

ឧប្បាទនិពោធាវោ ។

បវត្តិវាវោ ។

ការវនាវាវោ

[៣៧៨] យោ កុសលំ ធម្មំ ភាវេតិ សោ អកុស-
លំ ធម្មំ បជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា បន អកុ-
សលំ ធម្មំ បជហតិ សោ កុសលំ ធម្មំ ភាវេតីតិ ។
អាមន្តា ។ យោ កុសលំ ធម្មំ ន ភាវេតិ សោ
អកុសលំ ធម្មំ នប្បជហតីតិ ។ អាមន្តា ។ យោ វា
បន អកុសលំ ធម្មំ នប្បជហតិ សោ កុសលំ
ធម្មំ ន ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។^(១)

ការវនាវាវោ ។

ធម្មយមកំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឱ. យោ កុសលំ ធម្មំ ភាវេតិ ។ ល ។ សោ កុសលំ ធម្មំ ន ភាវេតីតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
ឥតិ ឥមេ បាហំ ន ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងរលត់ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកអព្យាកតធម៌ របស់បុគ្គលណា នឹងមិន
រលត់ ក្នុងទីណា ពួកអកុសលធម៌ របស់បុគ្គលនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

ចប់ ឧប្បាទនិរោធារៈ ។

ចប់ បវត្តិវារៈ ។

ភាវនាវារៈ

[៣៧៨] បុគ្គលណា ចម្រើន នូវកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះ
ថាលះបង់ នូវអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លះ
បង់ នូវអកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាចម្រើន នូវកុសលធម៌ឬ ។
អើ ។ បុគ្គលណា មិនចម្រើន នូវកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
មិនលះបង់ នូវអកុសលធម៌ឬ ។ អើ ។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា មិន
លះបង់ នូវអកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាមិនចម្រើន នូវកុសលធម៌
ឬ ។ អើ ។ លេ ។

ចប់ ភាវនាវារៈ ។

ចប់ ធម្មយមកៈ ។

អភិធម្មបិដកេ

យមកិស្ស បញ្ចមោ ភាគោ

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា

អង្កេ

ចិត្តយមកំ អដ្ឋមំ

បុគ្គលវារុទ្ធសោ	១
ធម្មវារុទ្ធសោ	៧
បុគ្គលធម្មវារុទ្ធសោ.....	១៣
មិស្សកវារុទ្ធសោ	២០
បុគ្គលវារនិទ្ធសោ.....	២២
ធម្មវារនិទ្ធសោ.....	៣៥
បុគ្គលធម្មវារនិទ្ធសោ	៤៥
មិស្សកវារនិទ្ធសោ	៥១

ធម្មយមកំ

បណ្ណតិវារោ.....	៥៣
ឧទ្ទេសវារោ.....	”

អភិធម្មបិដក

យមកៈ បញ្ចមភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

លេខទំព័រ

ចិត្តយមកៈ ទី៨

បុគ្គលវារុទ្ធស	១
ធម្មវារុទ្ធស	៧
បុគ្គលធម្មវារុទ្ធស	១៣
មិស្សកវារុទ្ធស	២០
បុគ្គលវារនិទ្ធស	២២
ធម្មវារនិទ្ធស	៣៥
បុគ្គលធម្មវារនិទ្ធស	៤៥
មិស្សកវារនិទ្ធស	៥១

ធម្មយមកៈ

បណ្ណតិវារៈ	៥៣
ឧទ្ទេសវារៈ	”

មាតិកាបត្តានិ

មាតិកា	អង្កេត
និទ្ទេសវារោ	៥៥
បសោធនវារោ.....	”
បសោធនមូលចក្កវារោ.....	៥៦
សុទ្ធជម្មវារោ	៥៨
សុទ្ធជម្មមូលចក្កវារោ.....	៥៩
បវត្តិវារោ	៦១
ឧប្បាទវារោ	”
និរោធិវារោ	១០៥
ឧប្បាទនិរោធិវារោ	១៤៦
ភាវនាវារោ	១៨៨

សន្និក្ខត្រាប់មាតិកា

មាតិកា	លេខទំព័រ
និទ្ទេសវារៈ.....	៥៥
បសោធនវារៈ.....	”
បសោធនមូលចក្កវារៈ.....	៥៦
សុទ្ធជម្មវារៈ.....	៥៨
សុទ្ធជម្មមូលចក្កវារៈ.....	៥៩
បវត្តិវារៈ.....	៦១
ឧប្បាទវារៈ.....	”
និរោធិវារៈ.....	១០៥
ឧប្បាទនិរោធិវារៈ.....	១៤៦
ការវនាវារៈ.....	១៨៨

